

Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätös vuodelta 2024





Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätös vuodelta 2024

200. toimintavuosi

Diaarinumero

D/717/00.03.02.01/2024

Sisällys

1	Toimintakertomus	4
1.1	Pääjohtajan katsaus: Uuden strategian toimeenpano on alkanut	5
1.2	Vaikuttavuus ja tuloksellisuus	6
1.2.1	Strategiset vaikuttavuus- ja tulostavoitteet sekä niiden arviointi	8
1.2.2	Kansainvälinen yhteistyö viraston toiminnan tukena	14
1.3	Toiminnallinen tehokkuus	15
1.3.1	Toiminnan tuottavuus	15
1.3.2	Toiminnan taloudellisuus	17
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta	21
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	21
1.4.2	Tarkastus- ja valvontatoiminnan laadunhallinta	26
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	28
1.5.1	Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnusluvut	28
1.5.2	Työhyvinvointi	30
1.6	Tilinpäätösanalyysi	32
1.6.1	Rahoituksen rakenne	32
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	32
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma	33
1.6.4	Tase	33
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	33
1.8	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	34
1.8.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	34
1.8.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	34
2	Talousarvion toteutumalaskelma	35
3	Tuotto- ja kululaskelma	36
4	Tase	37
5	Liitetiedot	38
6	Tilinpäätöksen allekirjoitus	42
	Toimintakertomuksen liite 1: Työajan kohdentuminen vuonna 2024	43
	Toimintakertomuksen liite 2: Loppusuoritteet vuonna 2024	45

1 Toimintakertomus

Valtiontalouden tarkastusvirasto on perustuslain 90 §:ssä säädetty, eduskunnan yhteydessä toimiva ylin kansallinen tarkastusviranomainen, joka tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvion noudattamista. Lisäksi tarkastusvirasto valvoo finanssipolitiikkaa sekä vaali- ja puoluerahoitusta.

Tarkastusvirasto toteuttaa sille perustuslaissa säädettyä ulkoisen tarkastuksen tehtäväänsä suorittamalla tilintarkastusta, laillisuustarkastusta, tuloksellisuustarkastusta ja finanssipolitiikan tarkastusta sekä näitä eri tarkastusmenetelmiä yhdistävää tarkastusta siten, että valtion taloudenhoito tulee tarkastettua hyvän tarkastustavan mukaisesti. Tehtävistä on säädetty tarkemmin laissa valtiontalouden tarkastusvirastosta (676/2000) sekä laissa valtiontalouden tarkastusviraston oikeudesta tarkastaa eräitä Suomen ja Euroopan yhteisöjen välisiä varainsiirtoja (353/1995).

Riippumattomasta finanssipolitiikan valvonnasta säädetään laissa talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista (869/2012) ja valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa (muutettu lailla 870/2012). Finanssipolitiikan valvontatehtävä perustuu unionioikeudessa Euroopan unionin vakaussopimukseen sekä unionin lainsäädäntöön (EU:n budjettikehysdirektiivi 2011/85/EU ja budjettisuunnitelmien ennakkovalvonta-asetus [EU] 473/2013).

Tarkastusviraston tehtäväksi on laissa ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009) säädetty vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvominen, vaalirahoituselmoitusten julkistaminen ja vaalirahoituselmoitusten tarkistaminen. Puoluelain (10/1969, muutettu lailla 683/2010) mukaan tarkastusviraston tehtävä on valvoa puolueiden vastaanottamaa tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamista koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön ja avustus päätöksessä tarkoitettun yhdistyksen toiminnassa.

Tarkastusviraston tehtäväksi on laissa avoimuusrekisteristä (430/2023) säädetty avoimuusrekisterin rekisterinpitäjänä toimiminen ja ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonta. Avoimuusrekisterilaki tuli kokonaisuutena voimaan 1.1.2024.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukainen kansallinen tilintarkastuselin, joka toimii yhteistyössä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen (ETT) kanssa unionin varojen ulkoisessa valvonnassa.

1.1 Pääjohtajan katsaus: Uuden strategian toimeenpano on alkanut

Vuonna 2024 aloitimme tarkastusviraston uudistetun strategian (2024–2030) toimeenpanon. Strategian lähtökohtana on keskittyminen tarkastusviraston perustehtävien hoitamiseen vaikuttavasti ja tehokkaasti. Päivittäistä työtämme ohjaavat tarkastus- ja valvontasuunnitelma, jossa on määritelty tarkastus- ja valvontatoimintamme kohteet ja aiheet sekä toiminta- ja taloussuunnitelma, jossa asetetaan strategian toimeenpanoon liittyvät tavoitteet.

Tarkastusviraston strategisena tehtävänä on kestävän julkisten varojen hoidon sekä tehokkaasti ja avoimesti toimivan valtionhallinnon turvaaminen. Hoidamme perustehtäväämme tehokkaasti ja tulevaisuuden haasteet tunnistaen. Julkisten varojen käytön tehokkuus, lainmukaisuus ja läpinäkyvyys sekä hallinnon avoin ja tehokas toiminta ovat aina tärkeitä, mutta erityisesti niiden tärkeys korostuu taloudellisesti ja muuten epävakaina aikoina.

Omassa toiminnassamme tehokkuus tarkoittaa esimerkiksi toimintatapojen kehittämistä: Vuonna 2024 pilotoimme tekoälysovellusta, jonka laajempi käyttöönotto 2025 tulee vaiheittain tehostamaan työskentelyä, kokonaisarkkitehtuurityöllä edistimme tehokkaampaa tiedonhallintaa ja pilviiriirtymän suunnittelua ja data-analytiikan käytöllä on edelleen pyritty parantamaan tarkastuksen laatua ja tehokkuutta tarkastusprosessissa. Lisäksi tiedolla johtamista tukeva uusi raportointijärjestelmä tehostaa tiedon hyödyntämistä päätöksenteossa ja seurannassa.

Olemme panostaneet henkilöstömme osaamisen sekä johtamisen kehittämiseen. Työhyvinvointikyselyn tulosten kautta saimme tärkeää tietoa henkilöstömme työtyytyväisyydestä sekä johtamisestamme, jotka molemmat ovat edelleen kehittyneet positiivisesti ja saavutimme hyvin niille asetetut tavoitteet.

Toteutimme tarkastus- ja valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ja valvontatehtävät. Tarkastus- ja valvontasuunnitelmaan on sisällytetty ajankohtaisia ja valtiontaloudellisesti merkityksellisiä tarkastusaiheita. Ydintoimintamme vaikuttavuus on asetettujen tavoitteiden valossa hyvällä tasolla. TTS-kaudelle asettamiemme toiminnallisen tehokkuuden tavoitteita emme onnistuneet kaikilta osin saavuttamaan.

Avoimuus ja vuorovaikutus on oleellista, kun haluamme varmistaa, että tarkastus- ja valvontatyömme on vaikuttavaa. Raportoimme kaikesta työstämme tarkastuskohteille ja eduskunnalle, ja lisäksi saatamme tulokset laajemminkin yhteiskunnassa tiedoksi ja käytettäväksi. Pyydämme jokaisen tarkastuksen jälkeen palautetta ja pyrimme kehittämään toimintaamme sen perusteella. Tarkastuskohteilta saatu palaute on ollut jälleen erinomaista kuluneen vuoden aikana.

Avoimuusrekisterilaki astui voimaan kokonaisuudessaan vuoden alussa ja tarkastusvirasto otti avoimuusrekisterin käyttöön ensimmäisenä pohjoismaana. Avoimuusrekisterin ensimmäisen raportointijakson ilmoituskausi päättyi elokuun lopussa. Vaikuttamistoiminnastaan eli lobbauksestaan sekä sen neuvonnasta ilmoitti määräaikaan mennessä lähes 800 organisaatiota.

Määrittelimme vuoden aikana kansainvälisen toiminnan painopisteet, joihin keskitymme. Vuoden alussa isännöimme tarkastusvirastojen kattojärjestön INTOSAI:n ympäristötarkastuksen työryhmän yleiskokousta Rovaniemellä. Kokouksen pääteemana oli arktinen ympäristön muutos. Pohjoismaiden tarkastusvirastojen pääjohtajakokouksessa teemana oli

tarkastusvirastojen toiminnan tehokkuus. Parhaiden käytäntöjen edistämiseksi kokouksessa perustettiin kolme työryhmää tilintarkastuksen, tuloksellisuustarkastuksen ja yhteisten palveluiden teemoista. Jatkoimme myös työtämme kansainvälisessä data-analytiikkaverkostossa.

Oulun toimipisteen henkilöstömme muutti Senaatti-kiinteistöjen tarjoamaan uuteen monitilatoimistoon marraskuun alussa. Jaamme toimitilan valtionhallinnon muiden toimijoiden kanssa. Olemme varautuneet vuoden aikana sovittuihin valtionhallinnon yhteisiin säästötavoitteisiin, jotka vaikuttavat toimintaamme vuosien 2025-2027 aikana porrastetusti.

Haluan kiittää koko henkilöstöä strategiamme ensimmäisen vuoden toimeenpanosta sekä tuloksekkaasta ja laadukkaasta työstä.

Sami Yläoutinen
pääjohtaja

1.2 Vaikuttavuus ja tuloksellisuus

Valtiontalouden tarkastusviraston strategisena tehtävänä on turvata kestävä julkisen talouden hoitoa sekä tehokkaasti ja avoimesti toimivaa valtionhallintoa. Strategia on laadittu vuosille 2024–2030 ja sen lähtökohta on, että tarkastusvirasto keskittyy perustehtäviensä hoitamiseen vaikuttavasti ja tehokkaasti. Tätä tukee jo vuonna 2023 käyttöön otettu entistä selkeämpi organisaatio- ja johtamismalli.

Virastolla on kolme strategista painopistettä: virasto vahvistaa tarkastus- ja valvontatyöllä hallinnon tilivelvollisuutta eduskunnalle ja kansalaisille, virasto tuottaa luotettavaa ja olennaista tarkastus- ja valvontatietoa valtiontalouden ja taloudenhoidon kannalta merkittävistä asioista ja virasto tukee toiminnallaan tehokasta ja lainmukaista hallintoa. Strategisiin painopisteisiin pyritään pääsemään strategisten mahdollistajien avulla, joita ovat ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö sekä hyvinvoiva työyhteisö, digitalisaation ja uusien teknologioiden hyödyntäminen sekä tehokas ja avoin toiminta sekä tilivelvollisuus omasta toiminnasta.

Tarkastusvirasto toimii linjaorganisaationa, jota johtaa pääjohtaja. Tarkastusvirasto on organisoitu kolmeen yksikköön, jotka ovat tarkastus-, valvonta- ja yhteiset palvelut -yksiköt. Tarkastusyksikössä toteutetaan jatkuvaluonteiset tarkastukset sekä aihealueiltaan vaihtuvat tarkastukset, valvontayksikössä toteutetaan valvontatehtäviä, kantelu- ja väärinkäyttöilmoitusten käsittely sekä finanssipolitiikan tarkastuksia. Yhteiset palvelut -yksikössä toteutetaan koko virastolle yhteisiä palveluita ja prosesseja. Tarkastusyksikkö jakaantuu yhdeksään ryhmään, valvontayksikkö kahteen ja yhteiset palvelut neljään ryhmään.

Tarkastusviraston vaikuttavuus rakentuu sen ydintehtävien eli tarkastus- ja valvontatoiminnan kautta. **Tarkastustehtävän** toteuttamiseksi tarkastusvirastolle on osoitettu tarkastus-oikeudet. Tarkastustehtävän ja tarkastusoikeuksien kautta muodostuva kokonaisuus edellyttää tarkastusvirastolta ammatillista harkintaa tarkastusten suuntaamiseksi valtiontalouden ja valtiontalouden hoidon näkökulmasta olennaisiin asioihin sekä niihin asiakokonaisuuksiin, jotka sisältävät valtiontalouden näkökulmasta merkittäviä laillisuuden tai tarkoituksenmukaisuuden riskejä.

Tarkastusyksikön tehtävänä on toteuttaa tarkastussuunnitelmassa päätetyt sekä mahdollisissa erillislaeissa säädetyt tarkastukset. Tarkastukset toteutetaan tarkastuksesta annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Tarkastuksen ohjeet ja määräykset vahvistaa tarkastusviraston pääjohtaja. **Tuloksellisuustarkastuksen** pääasiallinen tehtävä on tarkastaa taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi tuloksellisuustarkastuksissa kiinnitetään huomiota taloudenhoidon laillisuudessa ja talousarvion noudattamisessa esiin tuleviin ongelmiin. Tuloksellisuustarkastuksessa on erityisesti tavoitteena tuottaa lisäarvoa tarkastusraportoinnin hyödyntäjille tuomalla esiin toiminnan tuloksellisuutta koskevia hallinnon hyviä käytäntöjä sekä merkittäviä puutteita ja ongelmia syineen. Tarkastuksilla pyritään antamaan päätöksentekijöille tietoa, jota he voivat hyödyntää taloudenhoidon suunnittelussa ja ohjauksessa, sekä suosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Tilintarkastuksella tarkastusvirasto varmentaa valtiontaloutta koskevan tiedon luotettavuutta, käyttökelpoisuutta ja hyvän hallinnon toteutumista. Luotettavat tiedot valtion taloudesta ja valtion taloudellisesta asemasta turvaavat julkisen talouden kestävyyttä. Tarkastusviraston asiantuntemuksen ydin ja siihen liittyvä näkemyksellisyys muodostuvat tarkastustoiminnan yhteydessä ja sen perusteella. Virasto tukee julkisen toiminnan uudistuksia ja muutoksia asiantuntijatoiminnallaan niin tarkastusten aikana kuin hallinnon kehittämishankkeissa sekä puheenvuoroillaan, artikkeleillaan ja kaikella vuorovaikutuksellaan.

Tarkastusviraston toteuttama tilintarkastus kattaa ministeriöt ja kirjanpitoyksiköt, joiden on lakisääteisesti laadittava tilinpäätös, eräät talousarvion ulkopuoliset valtion rahastot sekä valtion tilinpäätöksen. Tilintarkastuskertomukset annetaan suunnittelukaudella valtion tilinpäätöksestä, ministeriöiden ja muiden kirjanpitoyksiköiden tilintarkastuksesta ja eräiden rahastojen tilintarkastuksesta. Lisäksi toteutetaan kansainvälisen organisaation HELCOMin tilintarkastus sekä pohjoismaiden ministerineuvoston alaisten kahden Suomessa sijaitsevan instituutin tilintarkastukset.

Tuloksellisuustarkastuksien, laillisuustarkastuksien ja monilajitarkastuksien tarkastusaiheet valitaan tarkastusviraston toimintaympäristön seurannan ja riskianalyysin perusteella. Kaikkien tarkastusten toteuttaminen perustuu tarkastusviraston **tarkastus- ja valvontasuunnitelmaan**.

Valvontayksikössä hoidetaan viraston **lakisääteiset valvontatehtävät** eli finanssipolitiikan valvonta- ja tarkastus, puolue- ja vaalirahoitusvalvonta, kantelu- ja väärinkäyttöilmoitukset sekä avoimuusrekisteritehtävät. **Finanssipolitiikan valvonnan** perimmäisenä tavoitteena on varmistaa, että finanssipolitiikka edistää julkisen talouden kestävyttä ja sen valmistelu tarjoaa tähän hyvät edellytykset. Valvonnalla varmennetaan finanssipolitiikan tavoitteiden asettamista sekä arvioidaan sääntöjen noudattamista ja tavoitteiden saavuttamista. Valvonnalla varmennetaan myös finanssipolitiikan pohjana käytettävien ennusteiden luotettavuutta. Yhtenä tavoitteena on edistää sääntöjen läpinäkyvyyttä ja ymmärrettävyyttä.

Finanssipolitiikan valvonta kohdennetaan ensisijaisesti säädöspohjaisiin tehtäviin. Valvonta tekee julkisia arvioita ja kannanottoja finanssipolitiikan tavoitteiden saavuttamisesta, sääntöjen noudattamisesta, toimenpiteiden vaikutuksista sekä valtiovarainministeriön ennusteiden luotettavuudesta. Finanssipolitiikan valvonnan päähavainnot raportoidaan kahdesti vuodessa, keväällä ja loppuvuodesta. Loppuvuonna julkaistava raportti annetaan kertomuksena eduskunnalle käsiteltäväksi.

Säännöllisten raporttien lisäksi finanssipolitiikan valvonta valmistelee vakiintuneen käytännön mukaisesti lausunnot eduskunnalle julkisen talouden suunnitelman sekä tulevan vuoden talousarvioesityksen käsittelyn yhteyteen. Lisäksi finanssipolitiikan valvonta osallistuu

finanssipoliittiseen asiantuntijakeskusteluun esimerkiksi seminaarien järjestämisen sekä blogi- ja tutkimusjulkaisujen avulla. Finanssipolitiikan tarkastus tukee finanssipolitiikan valvontaa siten, että tarkastushavaintojen perusteella voi nousta esiin sellaisia aiheita, joita myöhemmin seurataan osana valvontatyötä. Finanssipolitiikan tarkastus on osa VTV:tä koskevan lainsäädännön mukaista perustehtävää, jossa sovelletaan kansainvälisiä ISSAI-tarkastusstandardeja.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on poliittisesti riippumattomana toimijana uskottava ja tasapuolinen **valvontaviranomainen vaali- ja puoluerahoitusasioissa**. Valvonnalla voidaan ehkäistä ja havaita puoluelain ja vaalirahoituslain vastaisia menettelyitä ja näin vaikuttaa puolue- ja vaalirahoituksen avoimuuteen ja lainmukaisuuteen. Tehtävät jakaantuvat lainsäädännön perusteella ilmoitusten vastaanottamiseen ja julkaisemiseen, ilmoitusvelvollisille viestimiseen, vastaanotettujen asiakirjojen oikeellisuuden varmentamiseen ja toimiin, joilla varmennetaan lainsäädännössä mainittujen rajoitteiden noudattamista. Valvontayksikössä käsitellään myös kantelut, jotka sille on tehty valtion talousarvion noudattamisesta, valtion taloudenhoidon laillisuudesta tai vaali- ja puoluerahoituksesta. Lisäksi yksikössä käsitellään viranomaisten tekemät väärinkäytösilmoitukset.

Valvontayksikössä toteutetaan lakisäädöistä **avoimuusrekisteritehtävää**. Avoimuusrekisterin tavoitteena on parantaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä, torjua epäasiallista vaikuttamista ja siten vahvistaa kansalaisten luottamusta. Lobbauksia nähdään hyväksyttäväksi osaksi demokraattista järjestelmää, ja avoimuusrekisterillä tehdään siitä avointa. Avoimuusrekisterilain mukaan tarkastusvirasto toimii avoimuusrekisterin ylläpitäjänä, joka myös valvoa rekisteriin liittyvien ilmoitusvelvollisuuksien noudattamista.

Tarkastus- ja valvontatoiminnan havainnoista ja sisällöistä raportoidaan erillis- ja tarkastuskertomusten lisäksi tarkastusviraston vuosikertomuksessa, joka luovutetaan eduskunnalle vuosittain syyskuussa. Tarkempaa tietoa tarkastusviraston eduskuntakertomusten ja tarkastuskertomusten määristä on luvussa 1.4.1.

Yhteiset palvelut -yksikössä on järjestetty viraston **yhteiset toiminnot sekä tukipalvelut**. Laadukkaasti ja tehokkaasti toimivilla sisäisillä palveluilla luodaan osaltaan edellytykset Valtiontalouden tarkastusviraston vaikuttavalle tarkastus- ja valvontatyölle. Yhteisten palveluiden selkeä vastuunjako, niiden tuottama ohjeistus ja asiantuntijapalvelut takaavat sen, että muun henkilöstön on mahdollista keskittyä viraston ydintoimintaan ja ulkoiseen vaikuttavuuteen. Yhteisiä palveluja ovat henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, viestintä- ja kv-palvelut sekä tietohallinto- ja virastopalvelut.

Kansainväliseen yhteistyöhön osallistuminen on yksi osa-alue tarkastusviraston työssä. Kansainvälisessä yhteistyössä jaetaan tietoa ja osaamista tarkastusvirastojen kesken, mikä edistää henkilöstön kehittämistä ja tukee VTV:n vaikuttavuutta. Osa yhteistyöstä on lakien ja sopimusten velvoittamaa, osa perustuu viraston omaan harkintaan.

1.2.1 Strategiset vaikuttavuus- ja tulostavoitteet sekä niiden arviointi

Tarkastusviraston vaikuttavuus- ja tulostavoitteet on johdettu strategiakauden painopisteistä ja mahdollistajista. Tarkastusviraston strategiset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- Tarkastus- ja valvontatyöllä tarkastusvirasto vahvistaa hallinnon tilivelvollisuutta eduskunnalle ja kansalaisille.
- Tarkastusvirasto tuottaa tarkastus- ja valvontatyön avulla luotettavaa ja olennaista tietoa valtiontalouden ja taloudenhoidon kannalta merkittävistä asioista.
- Tarkastusviraston tukee toiminnallaan tehokasta ja lainmukaista hallintoa.

Tarkastusviraston toiminnan vaikuttavuus rakentuu siitä, että virasto toteuttaa perustehäviään tehokkaasti ja laadukkaasti ja saavuttaa tulostavoitteensa. Vaikuttavuutta seurataan tulostavoitteiden saavuttamisen lisäksi sidosryhmäkyselyin sekä keräämällä tietoa siitä, kuinka hyvin hallinto toteuttaa viraston tarkastussuosituksia. Asetettuihin tavoitteisiin nähdessä tarkastusviraston vaikuttavuuden voidaan arvioida olevan hyvällä tasolla.

Tarkastusvirasto seuraa systemaattisesti sitä, mihin toimenpiteisiin hallinto on ryhtynyt kertomuksissa annettujen suositusten ja muiden kannanottojen perusteella. Laillisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tarkastusten suositusten toteutumista arvioidaan tarkastusten jälkiseurannoilla, jotka toteutetaan pääsääntöisesti noin kolmen vuoden kuluttua tarkastuskertomuksen antamisesta. Tilintarkastusten osalta suositusten toteutumista arvioidaan aina seuraavan vuoden tilintarkastuksen yhteydessä.

Tilintarkastuksessa tehdyistä suosituksista on toteutunut kokonaan tai osittain 91 prosenttia vuonna 2024 (93 prosenttia vuonna 2023, 88 prosenttia vuonna 2022). Tavoitteeksi oli asetettu 85 prosenttia, joten tavoite saavutettiin. Laillisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tarkastuksissa (LTF-tarkastuksissa) annettujen suositusten toteutumisprosentti on seurannan perusteella parantunut edellisvuoteen verrattuna ja asetettu tavoite ylitettiin. Tavoite oli 82 prosenttia ja LTF-tarkastusten suosituksista toteutui joko kokonaan tai osittain 85 prosenttia vuonna 2024 (81 prosenttia vuonna 2023, 78 prosenttia vuonna 2022). Tarkastusviraston suositusten toteutumiseen vaikuttavat muun muassa niiden konkreettisuus ja käyttökelpoisuus, oikea-aikaisuus, toteuttamiseen tarvittavat resurssit sekä hallinnon olosuhteet ja käynnissä oleva kehittämistyö. Jälkiseurannoissa on havaittu, että etenkin useammalle hallinnonalalle tai toimijalle kohdennettujen suositusten toteuttaminen edellyttää hallinnolta tiivistä yhteistyötä sekä voimakkaampaa ja laajempaa uudistamista ja muutosta. Luvussa 1.4.1 on lisätietoja toteutetuista jälkiseurannoista.

Tarkastusvirasto kerää vaikuttavuudestaan sidosryhmiensä näkemyksiä sidosryhmäkyselyn avulla. Sidoryhmäkyselyjen kysymyksenasettelu ja laajuus on vaihdellut eri tutkimuskerroilla jonkin verran, mutta kohderyhmät ovat pysyneet samana. Viimeisimmän kyselyn tulokset ovat loppuvuodesta 2024, sitä edeltävien kyselyjen tulokset ovat vuosilta 2022 ja 2019. Vastausprosentti oli 12 vuonna 2024 (13 prosenttia vuonna 2022 ja 15,5 prosenttia vuonna 2019). Sidoryhmäkyselyn vastaajat arvioivat väittämiä asteikolla erittäin hyvin, melko hyvin, kohtalaisesti, melko huonosti tai erittäin huonosti. Positiivisena vastauksena on pidetty erittäin hyvin tai melko hyvin vastanneita.

Kokonaisuutena vuonna 2024 toteutetun sidoryhmäkyselyn vastaukset nousivat vuoden 2022 tuloksista. Yleisesti voidaan todeta, että vuoden 2022 negatiiviseen tulokseen on vaikuttanut todennäköisimmin tarkastusviraston saama negatiivinen julkisuus vuoden 2021 aikana. Kyselyyn vastaajista 79 prosenttia arvioi 2024, että tarkastusviraston tarkastus- ja valvontatoimintaa on vaikuttavaa (47 prosenttia vuonna 2022, 67 prosenttia vuonna 2019). Vuodelle 2024 tavoitteeksi oli asetettu ao. kysymyksen vastausten osalta 70 prosenttia.

Tarkastusvirasto seuraa myös, miten tarkastusvaliokunnan mietintöihin perustuvat eduskunnan kannanotot ovat toteutuneet, jos kannanotoissa on edellytetty, että hallituksen tulee raportoida asiasta, tai jos tarkastusviraston tarkastustoiminta on kohdistunut kannanottoon liittyviin asioihin. Tarkastusvaliokunnan mietinnöissä esille nostetut asiat perustuvat pääsääntöisesti tarkastusviraston kertomuksissa esitettyihin keskeisiin havaintoihin ja kannanottoihin. Eduskunnan kannanotot liittyvät merkittäviin asioihin, joissa muutoksia saadaan aikaan hitaasti. Sen vuoksi kannanottoon liittyvää asiaa seurataan myös pidemmällä ajanjaksolla. Tarkastusvirasto raportoi eduskunnan kannanottojen toteutumista koskevista havainnoistaan eduskunnalle vuosittain annettavassa vuosikertomuksessa.

Vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi tarkastusvirastolle on määritetty kolme tulostavoitetta, jotka on kirjattu sen toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2024–2027. Lisäksi suunnitelmassa on määritelty toiminnallista tuloksellisuutta koskevat keskeiset tunnusluvut, joiden avulla tulostavoitteiden toteutumista analysoidaan.

1. Tarkastusvirasto toimii tehokkaasti sekä avoimesti ja on omasta toiminnastaan tilivelvollinen

Tarkastusvirasto toteuttaa tarkastus- ja valvontatehtävänsä tehokkaasti ja vaikuttavasti. Olemme aikaansaavia. Laadukkaat ja tehokkaat prosessit ja toimintatavat mahdollistavat viraston tuloksellisen toiminnan. Olemme kustannustietoisia omassa toiminnassamme. Toimimme avoimessa vuoro vaikutuksessa hallinnon ja sidosryhmien kanssa.

Mittari: Palautekysely, tarkastus- ja valvontasuunnitelman toteutuminen, tarkastus- ja valvontasuoritteiden määrät ja niihin käytetyt resurssit ja kustannukset, ulkoisten verkkosivujen kävijämäärä, sidosryhmäkysely, LTF-tarkastusten kesto/läpimenoaika, ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus, henkilötyövuosien kohdentuminen ydintoimintaan, sisäinen asiakaskysely

Arvio: Tavoite on toteutunut melko hyvin.

Tarkastuskohteilta pyydetään jokaisen tarkastuksen jälkeen palautetta muun muassa tuotetun tarkastustiedon ajankohtaisuudesta ja olennaisuudesta. Positiivisen palautteen määrälle tarkastustiedon ajankohtaisuudesta ja olennaisuudesta on asetettu tavoitteeksi 85 prosenttia vuodelle 2024 (kaikki tarkastuslajit yhteensä). Tavoitteesta ei jääty kauas, sillä positiivisen palautteen osuus oli 83 prosenttia. Tarjotun tiedon ajankohtaisuus ja olennaisuus on parantunut edelliseen vuoteen nähden 14 prosenttia, joten kehitystä voidaan pitää erittäin hyvänä.

Tarkastusten aikainen yhteistyö tarkastajien ja tarkastuskohteiden välillä on ollut viime vuosien aikana erittäin toimivaa. Tavoitteeksi on asetettu, että 90 prosenttia tarkastuksen jälkeiseen palautekyselyyn vastaajista arvioi, että yhteistyö tarkastuksen aikana on ollut positiivista. Tavoite ylitettiin, sillä positiivisia palautteita saatiin yhteensä 94 prosentilta vastaajista (88 prosenttia vuonna 2023, 91 prosenttia vuonna 2022).

Vuonna 2024 valmistui pääosin tarkastus- ja valvontasuunnitelman ja toiminta- ja taloussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti yhteensä neljä eduskuntakertomusta, 69 tilintarkastuskertomusta, 16 laillisuustarkastus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tarkastuskertomusta sekä 11 jälkiseurantaraporttia. Laillisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tarkastuskertomusten osalta ylitettiin tavoite yhdellä kertomuksella, kun taas jälkiseurantaraporttien tavoitemäärää (15 raporttia) ei saavutettu. Puoluetarkastuksia valmistui yhteensä 36 ja finanssipolitiikan valvonnan raportteja ja arvioita kaksi kappaletta.

Laillisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan tarkastusten läpimenoajalle asetettua 400 vuorokauden tavoitetta ei saavutettu, sillä LTF-tarkastukset ovat kestäneet keskimäärin 472 vuorokautta (432 vuorokautta vuonna 2023, 451 vuorokautta vuonna 2022). Vuonna 2024 valmistuneiden LTF-tarkastusten läpimenoaika vaihteli 272 vuorokaudesta 839 vuorokautteen (aika sisältää myös tarkastuksen suunnittelun). Tilintarkastusten kestolle ja läpimenoajalle ei ole asetettu tavoitetta, koska tilintarkastukset säännönmukaisesti päättyvät vuosittain asetettuna määräaikana.

Tarkastussuoritteiden kustannuksille asetettuja tavoitteita ei saavutettu, vaikka niistä ei jäätykään kovin kauas. Vuonna 2024 LTF-kertomuksen kustannus oli 397 716 euroa, kun tavoite oli 380 000 euroa (356 749 euroa vuonna 2023, 474 000 euroa vuonna 2022). Tilintarkastuskertomuksen kustannukset olivat 50 281 euroa, kun tavoite oli 49 000 euroa (51 040 euroa vuonna 2023, 50 014 euroa vuonna 2022). Jälkiseurantaraportin kustannukset 8 756 euroa ylittivät hieman asetetun 7 000 euron tavoitteen (10 670 euroa vuonna 2023, 12 438 euroa vuonna 2022). Ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus nousi edellisvuoteen nähden mutta sille asetettu tavoite saavutettiin. Ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus oli 819 euroa, kun sille asetettu tavoite oli 825 euroa (802 euroa vuonna 2023, 788 euroa vuonna 2022).

Valvontatehtävien kokonaiskustannukset kasvoivat finanssipolitiikan valvonnan (1 119 290 euroa vuonna 2024, 1 066 642 euroa vuonna 2023, 740 639 euroa 2022) sekä avoimuusrekisteritehtävän (666 937 euroa vuonna 2024, 493 022 euroa vuonna 2023, 194 450 euroa vuonna 2022) osalta mutta laskivat puolue- ja vaalirahoitusvalvonnan osalta (786 419 euroa vuonna 2024, 859 260 euroa vuonna 2023, 894 046 euroa vuonna 2022). Avoimuusrekisteritehtävä alkoi vuonna 2024 ja sitä ennen siihen on valmistauduttu esimerkiksi järjestelmää rakentamalla. Myös puoluetarkastusten kustannukset (11 809 euroa) nousivat vuonna 2024 (8 404 euroa vuonna 2023).

Sisäisten tukipalveluiden palkkakustannusten osuus (17,9 prosenttia) viraston kokonaispalkkakustannuksista pieneni hieman edellisvuoteen nähden (18,2 prosenttia vuonna 2023) kuten myös välillisten kustannusten osuus viraston toiminnan kokonaiskustannuksista (51,8 prosenttia vuonna 2024, 52,5 prosenttia vuonna 2023, 54,3 prosenttia vuonna 2022).

Ydintoimintaan kohdennettiin työaika 69 prosenttia tehollisesta työajasta vuonna 2024, kuten edellisvuonna (68 prosenttia vuonna 2022). Työajan kohdentumisen osalta ei päästy vielä tavoitteeseen (75 prosenttia). Ydintoiminnan suoritteille asetettuihin tuottavuustavoitteisiin ei aivan päästy, vaikka jälkiseurantaraporttien tuottavuudessa (22,1 raporttia henkilötyövuotta kohti) onkin positiivinen kehitys (18,3 vuonna 2023, 15,6 vuonna 2022). Tarkastus- ja valvontakertomusten tuottavuus laski ollen 1,5 kertomusta per henkilötyövuosi (1,7 vuonna 2023, 1,6 vuonna 2022). Puoluetarkastusten määrä (20,4 vuonna 2024, 26,0 vuonna 2023) sekä finanssipolitiikan valvonnan raporttien määrä (0,4 vuonna 2023, 0,8 vuosina 2022–2023) henkilötyövuotta kohden laskivat myös edellisvuoteen nähden.

Tarkastusviraston ulkoisten nettisivujen Julkaisut-osion yksilöityjen sivujen katselumäärä väheni mutta ylitti määrälle asetetun tavoitteen ollen vuonna 2024 yhteensä 32 183 (34 673 vuonna 2023, 27 929 vuonna 2022), kun tavoite oli 30 000 yksilöityä katselua.

Vuonna 2024 toteutetussa sidosryhmäkyselyssä selvitettiin laajasti sidosryhmien näemyksiä viraston toiminnasta, myös tarkastusviraston tuotteiden ja palveluiden osalta. Vastaajista 48 prosenttia arvioi tuotteiden ja palvelujen tasoa positiivisesti. Tason voi katsoa hieman laskeneen vuoden 2022 kyselystä, jolloin 55 prosenttia arvioi, että tarkastusviraston julkaisut ovat hyödyllisiä, vaikka kahden viimeisimmän kyselyn tulokset eivät erilaisen kysymyksenasettelun takia ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

Vuotta 2024 koskien ei toteutettu sisäistä asiakaskyselyä, vaan kysely toistetaan joka toinen vuosi. Edellinen kysely koski vuotta 2023 ja sen tulokseksi saatiin 4,1 (asteikko 1–5). Kysely toteutettiin tuolloin ensimmäistä kertaa. Kyselyssä pyydettiin tarkastusviraston henkilöstöä arvioimaan yhteisten palveluiden laatua ja kehittämistä sekä onnistumista ydintekävien tehokkaan toteuttamisen mahdollistamisessa.

2. Tarkastusvirasto hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita toiminnassaan

Virasto hyödyntää tiedonmuodostuksessa datan mahdollisuuksia sekä monipuolisia menetelmiä, aineistoja ja teknologioita. Toiminta ja johtaminen perustuvat ajantasaisen tiedon hyödyntämiseen.

Mittari: Itsearviointi

Arvio: Tavoite on toteutunut melko hyvin.

Tarkastuksessa on käytetty hyvin laajasti erilaisia data-aineistoja. Tarkastuksissa käytetään mm. valtion talousarvitalouden kaikki transaktiot sisältäviä aineistoja, ostoprosessista kertyviä kattavia ja yksityiskohtaisia data-aineistoja, valtion matkustukseen liittyviä kattavia data-aineistoja, maksuliikkeen aineistoja sekä valtion palkattuun henkilöstöön liittyviä data-aineistoja. Osa tietoaaineistotoimituksista tapahtuu automaattisesti ja osa erillisen tarkastustarpeen ja aineistotilauksen mukaisesti. Tarkastusvirasto hyödyntää tarkastuksissaan valtion yhteisestä taloushallinnon tietojärjestelmästä suoraan poimittuja data-aineistoja ja aineistojen perusteella rakennettua data-analytiikkaa.

Tarkastuksissa on hyödynnetty virastokohtaisten tietojärjestelmien tietoja tarkastuksen tarpeen mukaisesti myös tarkastajaroolilla suoraan käyttöliittymien kautta. Tarkastuksissa hyödynnetään tarpeen mukaan virastokohtaisista ns. substanssijärjestelmistä poimittuja tietoaaineistoja. Nämä tietoaaineistot voivat sisältää laadultaan toiminnallista tai taloudellista tietoa. Tarkastuksissa on hyödynnetty aina mahdollisuuksien mukaan eri lähteistä saatavia rekisteriaineistoja. Avoimen rajapinnan kautta saatavia tietoja on myös hyödynnetty mm. toimintaympäristön seurannan toteutuksessa erillisen raportointiportaalin avulla.

Valtion yhteisten taloudenhoidon prosesseja koskevien tietoaaineistojen analysoinnissa on käytetty laajasti data-analytiikkaa. Data-analytiikan käytöllä on voitu parantaa sekä tarkastuksen laatua että tehokkuutta. Tämä on osaltaan edellyttänyt jo aiemmin tehtyjä tarkastuksen toteutukseen ja tarkastusprosessiin kohdistuneita muutoksia. Tarkastusmenetelminä on laajasti käytössä data-aineistojen perusteella toteutettava analyttinen tarkastus. Erityisesti tilintarkastuksessa on lisäksi aineistoja hyödyntäen rakennettu kontrollien testausta koko populaatiota hyödyntäen, aineistojen perusteella toteutettuja läpikulkutestauksia sekä analyttisen aineistotarkastuksen (ml. odotusarvojen hyödyntäminen) menetelmiä.

Kattavasti kaikissa tarkastuksissa data-analytiikan hyödyntäminen on todennäköisesti jatkossakin vaikeaa. Tämä johtuu osin luotettavien ja yksittäisen tarkastuksen tavoitteita palvelevien data-aineistojen puutteesta. Edelleen laaja tietoaaineistojen käyttö edellyttää tietoturvallisia käsittelytapoja ja asianmukaisia pääsykontroleja.

Finanssipolitiikan valvonnan toiminnassaan tarvitseman talousdatan käyttöön saatoa, analysointia ja visualisointia tehostettiin rakentamalla R-kielipohjainen käyttöliittymä ja kuviotietopankki yhteistyössä ulkoisen toimittajan kanssa. Tekoälyn hyödyntäminen ohjelmointityössä laajentui. Koneoppimiseen perustuvia ennustamisen menetelmiä pilotoitiin tarkoituksena arvioida niiden hyödynnettävyyttä finanssipolitiikan valvonnan arviointitehtävien välineistössä. Avoimuusrekisterin tietojärjestelmän rakentaminen jatkui ja uusia toiminnallisuuksia otettiin käyttöön. Samalla valmisteltiin ratkaisua ilmoitustietojen tehokkaan massasiirron mahdollistamiseksi.

Viraston yhteisen digitaalisen kehittämisen hankkeessa aloitettiin tiedonhallintamallin, pilvisiirtymän ja tietämyksenhallinnan kehitystoimien valmistelu vuonna 2024. Vuoden aikana valmistui kokonaisarkkitehtuurin kehitysohjelma ja kehitystyötä jatketaan vuonna 2025. Viraston tekoälypolitiikka hyväksyttiin vuonna 2024 ja vuoden aikana kehittyneitä kielimalleja hyödyntäviä tekoälyavustajia testattiin osana työtehtäviä ja toteutettiin laaja pilotointisiten, että virastolla on valmius ottaa tekoälyratkaisu vuonna 2025 laajasti käyttöön työnteon tehostamiseksi. Kehitystyö tulee myös lähivuosina painottumaan tietoa- ja teknologioiden tehokkaaseen hyödyntämiseen tiedonmuodostuksessamme sekä tietosuojaja- ja tietoturvakysymyksiin toimittaessa pilviympäristössä.

Tiedolla johtamisen edellytyksiä kehitettiin vuoden aikana johdon raportointipalvelun ensimmäisen vaiheen käyttöönoton myötä. Johdolla on käytössään johdon raportointipalvelun kautta jatkuvasti ajantasaiset perustiedot toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista ja ennusteista. Johdon raportointi sisältää automaattisesti päivä- tai kuukausitasolla päivittyviä tietokokonaisuuksia taloudesta, henkilöstöstä ja työajoista.

3. Henkilöstö on ammattitaitoista ja motivoitunutta ja työyhteisömme voi hyvin

Huolehdimme työhyvinvoinnista, ammattitaidon ylläpidosta ja kehittämisestä, jaamme osaamistamme ja opimme muilta. Kannamme vastuamme työyhteisön jäsenenä, ja edistämme luotantumukseen perustuvaa toimintakulttuuria. Kehitymme johtamis- ja esihenkilötyössä.

Mittari: Henkilöstön määrä, henkilöstökysely, tarkastuksen ammattitutkintojen määrä, koulutukseen käytetty työaika, sairauspoissaolojen määrä, työterveyshuollon kustannukset nettona.

Arvio: Tavoite on toteutunut hyvin.

Tarkastusviraston henkilötyövuosien määrä nousi 148:aan (143 vuonna 2023, 145 vuonna 2022). Tavoitteeksi asetettua 151,5 henkilötyövuotta ei aivan saavutettu. Tämä johtuu osittain henkilötietojärjestelmän laskennasta, joka ei huomioi henkilökierrosta kertyviä henkilötyövuosia sekä henkilöstön lyhyehköistä palkattomista virkavapauksista, joiden ajaksi rekrytointi ei ole mahdollista.

VMbaro-henkilöstökyselyn vastausten perusteella henkilöstön kokonaistyötyytyväisyyttä koskeva tavoite ylitettiin. Tavoitteeksi oli asetettu 3,6 ja vastausten perusteella henkilöstön kokonaistyötyytyväisyys oli 3,9 (3,8 vuonna 2023, 3,4 vuonna 2022). Myös muilla osa-alueilla henkilöstön vastauksissa on positiivinen kehitys. Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen kokonaisindeksi on noussut 3,7:stä 3,9:ään ja osaamisen ylläpidon ja parantamisen tuki työnantajan taholta on noussut arvoon 4,3 arvosta 3,8.

Johtajuusindeksi nousi myös hieman edelliseen vuoteen verrattuna ylittäen reilusti edelleen sille asetetun tavoitteen. Johtamisindeksi vuonna 2024 oli 3,9 ja tavoite oli 3,4 (3,8 vuonna 2023, 3,2 vuonna 2022).

Osaamisen määrittämistä jatkettiin vuonna 2024 määrittämällä viraston yhteiset osaamiset. Yhteiset osaamiset määritettiin strategisiin mahdollistajiin perustuen. Yhteisten osaamisen osalta toteutettiin osaamiskartoitus kehityskeskusteluiden yhteydessä. Tarkastusosaamisen kehittämisen osalta jatkettiin EOppivassa toteutettujen tarkastusosaamisen kurssikokonaisuuksien hyödyntämistä. Yhteisten osaamisen osaamiskartoituksessa saatuja

tuloksia hyödynnettiin koulutussuunnitelman laadinnassa. Koulutukseen käytetty aika henkilötyövuotta kohti on noussut edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 5,2 työpäivää (5,0 päivää/henkilötyövuosi 2023, 2,5 päivää/henkilötyövuosi vuonna 2022). Henkilöstön koulutustasoindeksi oli 6,9, kun tavoitteena oli 6,8 (6,7 vuosina 2022–2023). Tilintarkastajien ammattitutkintojen määrä oli 45 ja tutkintojen määrälle asetettu tavoite saavutettiin (42 vuosina 2022–2023).

Sairauspoissaolojen määrä on noussut edellisen vuoden 4,1 päivästä henkilötyövuotta kohti 6,0 päivään (6,6 päivää henkilötyövuotta kohden vuonna 2022) ja sille asetettu tavoite saavutettiin. Tavoite oli alittaa valtionhallinnon keskimääräinen sairauspoissaolojen määrä, joka oli 8,1 päivää henkilötyövuotta kohden vuonna 2024. Työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta kohden nousivat reilusti ja olivat 1 761 euroa, kun tavoitteena oli 900 euroa (1 119 euroa/henkilötyövuosi 2023, 1 083 euroa/henkilötyövuosi vuonna 2022).

1.2.2 Kansainvälinen yhteistyö viraston toiminnan tukena

Kansainvälisen toiminnan tavoitteena on tukea ja vahvistaa VTV:n vaikuttavuutta, edistää henkilöstön kehittämistä ja toisaalta myös jakaa tietoa ja osaamista muille tarkastusvirastoille. Kansainvälinen työ ja verkostot ovat oleellinen osa tarkastusviraston toimintaa, sillä kotimaisen toimintaympäristön ohella on tärkeä ymmärtää myös laajemmin tarkastusvirastojen toimintaan vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia. Kansainväliseen yhteistyöhön osallistumalla tarkastusviraston on mahdollista saada tietoa ja kokemuksia niin uusista menetelmistä kuin ajankohtaisista aiheista, jotka voivat tukea tarkastus- ja valvontatoimintaa ja sen suunnittelua. Myös EU-yhteistyö, Suomen jäsenyys kansainvälisissä yhteisöissä ja viraston asema ylimpänä ulkoisena tarkastusviranomaisena velvoittavat VTV:tä kansainväliseen yhteistyöhön.

Tarkastusviraston tehtäviin kuuluu lakisääteinen kansainvälinen tarkastus- ja valvontayhteistyö Euroopan unionin taloudenhoidon ulkoisessa tarkastuksessa sekä riippumattomassa finanssipolitiikan valvonnassa. Tarkastusvirasto toimii Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kansallisena yhteistyöviranomaisena. Tarkastusvirasto toimii pysyvänä ulkoisena tilintarkastajana Itämeren suojelukomissio HELCOMissa sekä osallistuu Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineuvoston tilintarkastukseen tarkastamalla Suomessa kotipaikkaansa pitävät ministerineuvoston instituutiot Nordisk Kulturkontaktin ja Pohjoismaisen työsuojeluinstituutin NIVAn. Tarkastusvirasto voi vastata tai osallistua myös muiden kansainvälisten järjestöjen tilintarkastukseen.

Tarkastusvirasto toimii vuosina 2020–2025 tarkastusvirastojen kansainvälisen kattojärjestön INTOSAI:n ympäristö- ja ilmastotarkastamiseen keskittyvän työryhmän (WGEA) puheenjohtajana. Tarkastusviraston johdolla työryhmän toimintaa on uudistettu mm. kehittämällä uusia työskentelymuotoja sekä lisäämällä viestintää ja kansainvälistä sidosryhmäyhteistyötä. Työryhmän 22. yleiskokous järjestettiin tammikuussa 2024 Rovaniemellä. Kokouksen teemana oli arktinen ympäristön muutos. Tilaisuuteen osallistui 120 edustajaa 43 maasta.

Vuonna 2024 tarkastusvirasto oli jälleen mukana monissa kansainvälisissä työryhmissä ja verkostoissa. Viraston tarkastajat osallistuivat monenvälisen data-analytiikkaverkoston, globaalin kattojärjestömmme INTOSAI:n alaisten ympäristötarkastuksen, big datan, tieteen ja

teknologian vaikutusten toimintaan, julkishallinnon ja julkisen sektorin ohjelmien työryhmiin sekä EUROSAn ympäristötarkastuksen ja IT-tarkastuksen työryhmiin, Ukrainan tukiryhmään sekä eettisen toiminnan verkostoon. Lisäksi tarkastusvirasto toimii puheenjohtajana EU-yhteyskomitean alaisen finanssipolitiikan tarkastuksen verkostossa. Tarkastusvirasto on aktiivinen myös OECD:n puitteissa tapahtuvassa yhteistyössä ja osallistui Euroopan lobbarirekisterinpitäjien verkoston toimintaan.

Finanssipolitiikan valvonnan asiantuntijat osallistuivat vuoden aikana aktiivisesti riippumattomien valvojien (IFI) eri verkostojen toimintaan ja tapasivat kansainvälisten instituutioiden edustajia finanssipolitiikan kysymysten äärellä (EU komissio, OECD, IMF).

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

Kertomusvuonna aloitettiin viraston uuden strategian toimeenpano ja vahvistettiin edelleen tarkastus- ja valvontatoimintaa. Tarkastus- ja valvontatoimintaan käytettiin kuusi henkilötyövuotta enemmän työaika kuin vuonna 2023. Muuhun ydintoimintaan käytetty työaika väheni kolme henkilötyövuotta. Muu ydintoiminta käsittää tarkastusviraston toiminnan suunnittelun, kehittämisen, johtamisen, sidosryhmätyön, kansainvälisen toiminnan sekä laatu- ja arviointityön. Avoimuusrekisteritehtävän alkaminen kasvatti viraston tarkastus- ja valvontatoimintaa ja joka toisaalta vähensi työaika muusta ydintoiminnasta, mihin kehittämistoiminta yleisesti kohdennetaan. Viraston kansainvälinen toiminta ja sidosryhmätyö pysyivät edellisvuoden tasolla. Tukitoimintaan käytetty työaika pysyi kertomusvuonna edellisvuoden tasolla.

Tarkastuskertomuksia (pl. eduskuntakertomukset) valmistui yhteensä 85 kappaletta (86 kpl vuonna 2023, 81 kpl vuonna 2022). Tarkastuskertomuksista ja muista suoritteista on raportoitu tarkemmin luvussa 1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.

Tarkastusviraston tulostavoitteeksi on asetettu, että virasto toimii tehokkaasti ja avoimesti on omasta toiminnastaan tilivelvollinen. Viraston laadukkaat ja tehokkaat prosessit ja toimintatavat mahdollistavat viraston tuloksellisen toiminnan ja tukevat olennaisen ja ajankohtaisen tiedon tuotantoa. Tulostavoitteen voidaan arvioida liittyvän toiminnalliseen tehokkuuteen ja tavoitteen toteutumisen osalta on seurattu mm. tarkastusten kesto (läpimenoaika) sekä ydintoiminnan välittömiä että välillisiä kustannuksia. Tavoitteen toteutumista arvioidaan lisäksi luvussa 1.2.1 Strategiset vaikuttavuus- ja tulostavoitteet sekä niiden arviointi.

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Tuottavuudelle on asetettu tavoitteet kolmen mittarin avulla. Tuottavuustavoitteita ei saavutettu, vaikka jälkiseurantaraporttien osalta tuottavuuden kehittyminen on ollut hyvää. Tarkastusviraston ydintoimintaan kuuluu tarkastus- ja valvontatoiminta sekä muu ydintoiminta. Vuonna 2024 työaika käytettiin ydintoimintaan edellisvuoden tapaan: tehollisesta työajasta 69 prosenttia kohdistui ydintoimintaan (69 prosenttia vuonna 2023, 68 prosenttia vuonna 2022). Työajan kohdentumiselle asetettua tavoitetta (75 prosenttia) ei siten vielä saavutettu.

Tarkastus- ja valvontatoimintaan käytettiin kokonaisuutena 67 henkilötyövuotta vuonna 2024 (61 htv vuonna 2023, 58 htv vuonna 2022, 50 htv vuonna 2021) ja tarkastus- ja valvontakertomuksia valmistui yhteensä 89 kappaletta (pl. finanssipolitiikan valvonnan kertomus). Kertomuksia valmistui yksi vähemmän kuin edellisellä vuonna, ja tarkastus- ja valvontatoimintaan kohdennettiin enemmän työaika. Tuottavuuden osalta on huomioitava, että tilintarkastuskohteiden määrä väheni edellisvuoteen verrattuna ja toisaalta kertomuksia ei annettu kaikkien lakisääteisten tehtävien osalta, kuten esimerkiksi avoimuusrekisteritehtävässä, jota koskeva lakisääteinen vuosiraportointi alkaa vuonna 2025. Lisäksi tehtävästä annetaan kertomus eduskunnalle vaalikauden loppuun. Kertomuksia valmistui 1,5 kappaletta henkilötyövuotta kohden (1,7 vuonna 2023, 1,6 vuonna 2022) ja tuottavuudelle asetettua tavoitetta ei saavutettu. Tuottavuuslaskennassa on huomioitu tarkastuksiin (tilintarkastus ja LTF-tarkastukset), valvontatoimintaan (puolue- ja vaalirahoitusvalvonta sekä avoimuusrekisteritehtävä), vuosikertomukseen sekä näiden johtamiseen kohdennettu työaika.

Jälkiseurantaraportteja valmistui vuoden aikana yhteensä 11. Asetettua tavoitetta (15 raporttia) jälkiseurantaraporttien määrälle ei saavutettu, mutta raporttien laatimiseen käytettiin selvästi aikaisempaa vähemmän työaika. Sen johdosta päästiin lähelle jälkiseurantaraportteille asetettua tuottavuustavoitetta.

Taulukko 1: Toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2024–2027 toiminnan tuottavuudelle asetetut tavoitteet vuodelle 2024 sekä niiden toteutumien ja vertailutiedot kahdelta edelliseltä vuodelta.

Tuottavuusmittari	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Toteutuma 2024	Tavoite 2024
Tarkastus- ja valvontakertomusten määrä (ml. eduskuntakertomukset, pl. fipo) / htv	1,6	1,7	1,5	1,8
Jälkiseurantaraporttien määrä/htv	15,6	18,3	22,1	23
Henkilötyövuosien kohdentuminen ydintoimintaan %	68	69	69	75

Tarkastus- ja valvontatoimintaan käytettiin aikaisempaa enemmän työaika, kun taas muuhun ydintoimintaan käytetty työaika väheni. Avoimuusrekisteritehtävän hoitaminen alkoi vuoden 2024 alusta ja työaika on kohdennettu tarkastus- ja valvontatoimintaan laajemmin muun ydintoiminnan sijaan. Muuhun ydintoimintaan käytettiin 15 henkilötyövuotta (18 htv vuonna 2023, 20 htv vuonna 2022) vuonna 2024. Ydintoimintaan käytetty työaika yhteensä 82 htv kasvoi edelleen vuoden 2023 tasosta (79 htv). Tarkemmat tiedot toiminnoista on taulukossa 3.

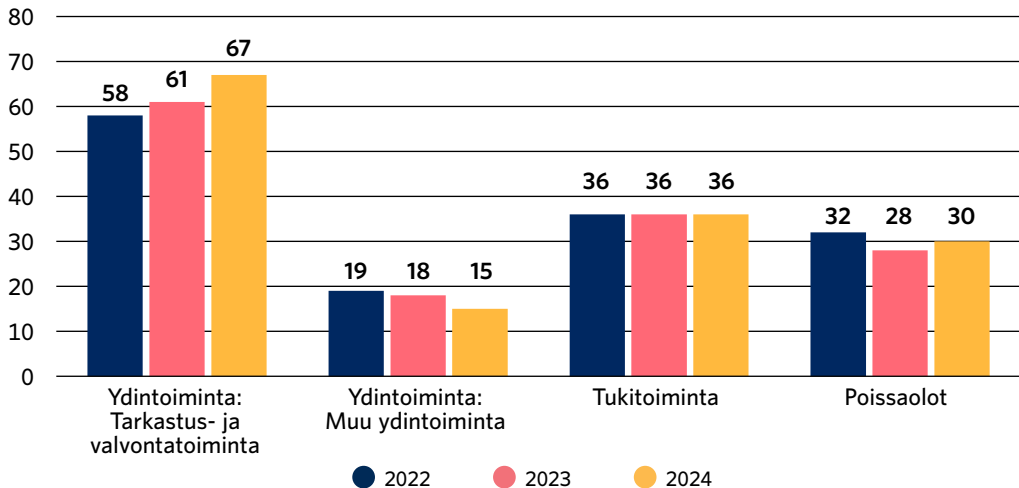
Tukitoimintaan käytetyn työajan määrä, 36 henkilötyövuotta, pysyi ennallaan kahteen edelliseen vuoteen verrattuna. Koulutukseen käytetty työaika kasvoi hieman, 0,3 henkilötyövuodella. Yleishallinto- ja johtaminen -toiminnon työaika (13,8 htv) oli 38 prosenttia tukitoiminnasta, mutta se laski 1,4 henkilötyövuotta edellisestä vuodesta (15,2 htv vuonna 2023, 17,0 htv vuonna 2022). Toimintoon sisältyy hallinnollinen esihenkilötyö, assistentti- ja sihteerityö sekä muu yleishallinto.

Tukitoiminnassa varsinaisista tukipalvelutehtävistä eniten työaika käytettiin tietohallintoon (13,4 prosenttia tukitoiminnasta, 11,9 prosenttia vuonna 2023, 11,4 prosenttia vuonna 2022), henkilöstöhallintoon (9,9 prosenttia tukitoiminnasta, 10,1 prosenttia vuonna 2023,

7,2 prosenttia vuonna 2022) ja viestintään (8,0 prosenttia tukitoiminnasta, 8,3 prosenttia vuonna 2023, 8,6 prosenttia vuonna 2022). Varsinaisiin tukipalvelutehtäviin kuuluvat lisäksi taloushallinnon, matkustuksen ja tiedon hallinnan tehtävät sekä muut tukitoiminnot.

Vuonna 2024 poissaolot olivat 30 henkilötyövuotta ja ne kasvoivat kahdella henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna (28 htv vuonna 2023, 32 htv vuonna 2022). Poissaolot sisältävät muun muassa vuosilomat, perhevapaat sekä sairauspoissaolot.

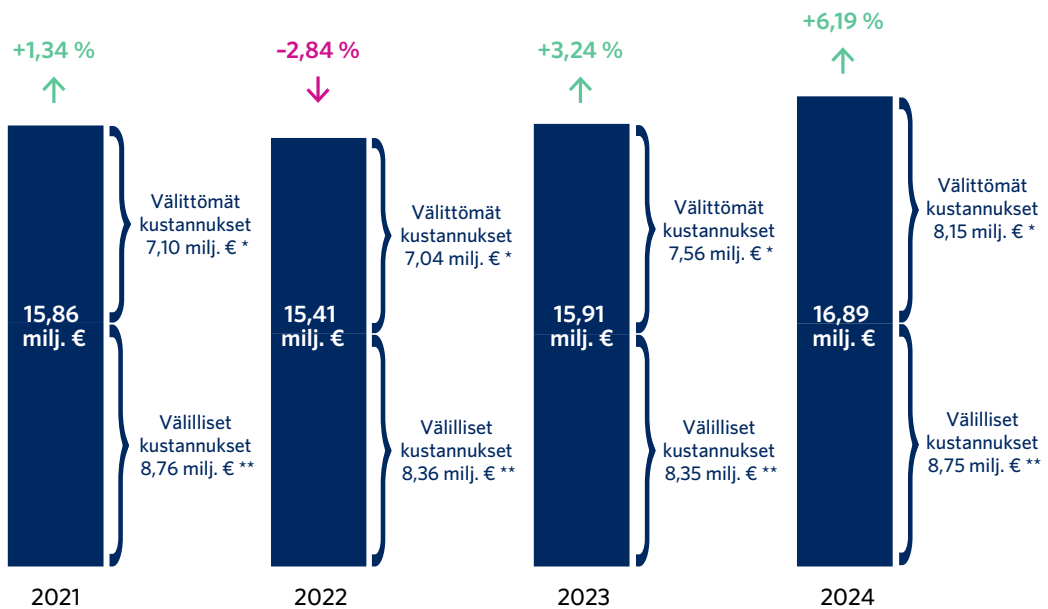
Kuviossa 1 on kuvattu työajan kohdentumista päätoiminnoille ja liitteessä 1 on työajan käytön tarkempi jakauma toiminnoittain.



Kuvio 1: Työajan kohdentuminen päätoiminnoille, ml. poissaolot (htv), luvut ovat pyöristettyjä

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat 16,89 miljoonaa euroa vuonna 2024 (15,91 miljoonaa euroa vuonna 2023, 15,41 miljoonaa euroa vuonna 2022), ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Kuviossa 2 on esitetty kulujen kehitys sekä välillisten ja välittömien kustannusten osuudet vuosilta 2021–2024.



*) Ydintoimintaan kohdistetut välittömät kustannukset sisältäen henkilökustannukset.

***) Ydintoiminnalle vyörytetty tukitoimintojen ja palkallisten poissaolojen kustannukset, sisältäen tukitoimintojen henkilökustannukset sekä toimitilavuokrat.

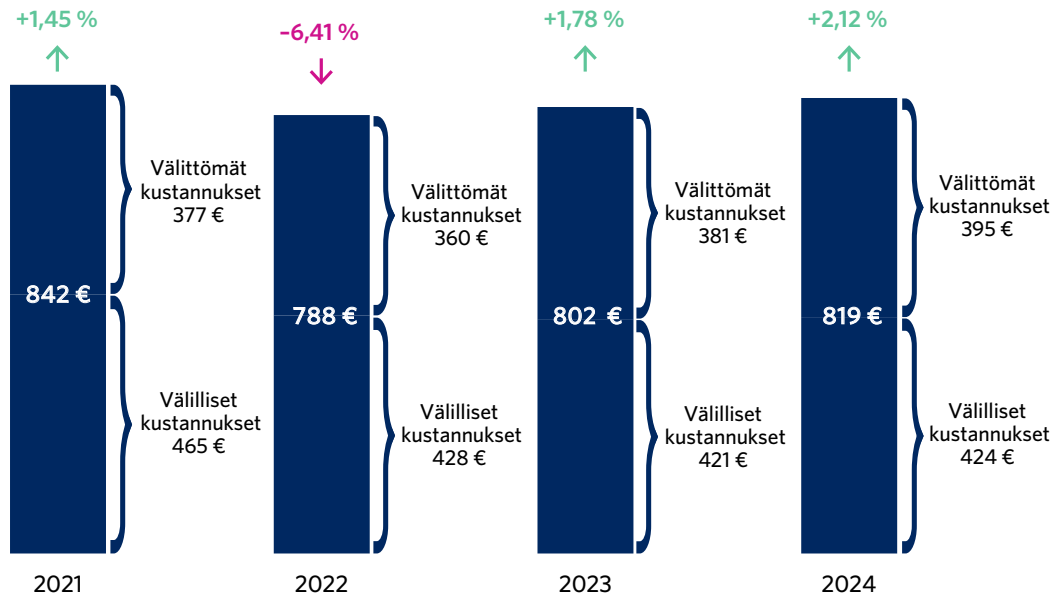
Kuvio 2: Toiminnan kokonaisskulujen kehitys

Taloudellisuudelle on asetettu tavoitteet viiden mittarin avulla. Tavoitteet ovat toteutuneet yhden tavoitteen osalta ja kahden tavoitteen osalta ollaan lähestytty tavoitetta. Laillisuus-, tuloksellisuus- ja finanssipolitiikan (LTF) tarkastuskertomusten, tilintarkastuskertomusten sekä jälkiseurantaraporttien kustannusten osalta asetettuja euromääräisiä tavoitteita ei saavutettu, mutta niiden osalta tavoitteesta ei jääty merkittävästi. Kustannukset sisältävät välittömät ja välilliset kustannukset.

Taulukko 2: Toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2024–2027 toiminnan taloudellisuudelle asetetut tavoitteet vuodelle 2024 sekä niiden toteutumien ja niiden vertailutiedot kahteen edelliseen vuoteen

Taloudellisuusmittari	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Toteutuma 2024	Tavoite 2024
LTF-tarkastusten kesto/läpimenoaika (vrk, sisältää suunnittelun)	451	432	472	400
LTF-kertomuksen kustannus (€)	474 000	356 749	397 716	380 000
Tilintarkastuskertomuksen kustannus (€)	50 014	51 040	50 281	49 000
Jälkiseurantaraportin kustannus (€)	12 438	10 670	8 756	7 000
Ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus (€)	788	802	819	825

Tarkastusviraston ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus, 819 euroa, kasvoi vuonna 2024 (802 euroa vuonna 2023, 788 euroa vuonna 2022). Tähän vaikutti ydintoimintaan käytetyn työajan lisääntyminen kolmella henkilötyövuodella.



Kuvio 3: Ydintoimintaan käytetyn työpäivän kustannus

Tarkastus- ja valvontatoiminnan kokonaiskustannukset olivat kertomusvuonna 13,7 miljoonaa euroa (12,1 milj. euroa vuonna 2023, 11,2 milj. euroa vuonna 2022) ja muun ydintoiminnan kustannukset 3,2 miljoonaa euroa (3,8 milj. euroa vuonna 2023, 4,2 milj. euroa vuonna 2022). Tarkastus- ja valvontatoiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat työajan käytön lisääntyttyä edellisvuotta enemmän tarkastus- ja valvontatoiminnassa. Muuhun ydintoimintaan käytettiin puolestaan vähemmän työaikaa, jolloin muun ydintoiminnan kustannukset laskivat. Työajan käytön painopisteen muututtua, tarkastus- ja valvontatoimintaan sisältyy enemmän välittömiä henkilöstökustannuksia ja vyörytettyjä välillisiä kustannuksia.

Tarkastustustoiminnan kustannukset (ilman kehittämiskustannuksia) olivat 9,6 milj. euroa vuonna 2024 (9,0 milj. euroa vuonna 2023, 8,9 milj. euroa vuonna 2022). Tarkastustoimintaan kuuluvat tilintarkastus, tuloksellisuus-, laillisuus- ja monilajitarkastukset sekä jälkiseuranta. Tarkasteluun ei sisälly tarkastus- ja valvontatoiminnan johtamista, koska kustannukset eivät ole eroteltavissa tarkastus- ja valvontatoimintojen kesken.

Valvontatoiminnan kustannukset ilman kehittämiskustannuksia kasvoivat 3,0 milj. euroon (2,5 milj. euroa vuosina 2022–2023). Kustannusten kasvamiseen on osaltaan vaikuttanut vuonna 2024 alkanut uusi avoimuusrekisteritehtävä. Kustannukset kasvoivat finanssipolitiikan valvonnan ja avoimuusrekisteritehtävän osalta, mutta laskivat puolue- ja vaalirahoitusvalvonnan osalta.

Taulukko 3: Toiminnan kustannusten ja työajan jakautuminen toiminnoittain

Kokonaiskustannukset toiminnoittain (1000 €)	2023	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024
	Välittömät kustannukset	Välilliset kustannukset	Kustannukset yhteensä	Työaika (HTV)	Välittömät kustannukset	Välilliset kustannukset	Kustannukset yhteensä	Työaika (HTV)
Tarkastus- ja valvontatoiminta	5 666	6 482	12 148	61,3	6 504	7 187	13 691	67,3
Tilintarkastus	1 674	1 950	3 624	18,4	1 595	1 874	3 469	17,5
Tuloksellisuustarkastus	1 660	1 981	3 642	18,7	1 896	2 288	4 184	21,4
Monilajitarkastus	90	122	212	1,2	153	183	336	1,7
Laillisuustarkastus	612	655	1 267	6,2	718	789	1 507	7,4
Fipo-valvonnan raportointi	195	193	388	1,8	236	223	458	2,1
Fipo-valvonnan muu toiminta	243	280	523	2,7	226	251	477	2,3
Vaalirahoitusvalvonta	180	242	422	2,3	206	155	361	1,5
Puoluerahoitusvalvonta	226	211	437	2,0	236	189	425	1,8
Finanssipolitiikan tarkastus	95	136	231	1,3	150	187	337	1,8
Jälkiseuranta	105	130	235	1,2	43	53	96	0,5
Avoimuusrekisteri	86	91	177	0,9	328	300	629	2,8
Kantelu- ja väärinkäytösasiat	138	166	304	1,6	153	197	350	1,8
Tarkastus- ja valvontatoiminnan johtaminen	361	326	687	3,1	564	498	1 062	4,7
Muu ydintoiminta	1 889	1 872	3 761	17,7	1 644	1 558	3 203	14,6
Ydintoiminnan johtaminen	387	291	679	2,8	381	265	647	2,5
Kansainvälinen yhteistoiminta	372	366	738	3,5	414	387	801	3,6
Tarkastustoiminnan kehittäminen	142	110	252	1,0	84	91	175	0,9
Fipo-valvonnan kehittäminen	73	82	156	0,8	94	90	184	0,8
Muun valvontatoiminnan kehittäminen	269	317	587	3,0	19	24	43	0,2
Tarkastusosaamisen kehittäminen	18	16	35	0,2	31	29	61	0,3
Muu ydintoiminnan kehittäminen	180	202	381	1,9	162	170	332	1,6
Tarkastus- ja valvontatoiminnan suunnittelu	306	349	655	3,3	255	292	547	2,7
Laatutyö	11	12	23	0,1	61	59	120	0,6
Arvioinnit	-	-	-	-	5	5	9	-
Lausunnot ja kuulemiset	27	29	55	0,3	44	45	89	0,4
Neuvottelukunta	14	10	23	0,1	8	8	17	0,1
VTV:n vuosikertomus	39	46	85	0,4	27	31	58	0,3
Sidosryhmätoiminta	26	24	50	0,2	25	24	49	0,2
Oikeudelliset asiat	24	18	43	0,2	34	37	71	0,3
Kaikki yhteensä	7555	8 354	15 909	79,0	8 148	8 746	16 894	81,9

Välittömät kustannukset sisältävät suoraan ydintoiminnoille kohdistetut kulut, esimerkiksi ydintoimintaan kirjatun työajan perusteella lasketut henkilöstökustannukset, palvelujen ostot ja muut hankinnat sekä ydintoiminnassa käytettäviin tietojärjestelmiin kohdistuvat vuotuiset poistot. Välittömien kustannusten osuus oli 48,2 prosenttia kokonaiskustannuksista (47,5 prosenttia vuonna 2023, 45,7 prosenttia vuonna 2022).

Välilliset kustannukset sisältävät tukitoiminnan henkilöstökustannukset, palvelujen ostot ja muut hankinnat, esimerkiksi yhteisen tietohallinnon kustannukset. Lisäksi niihin sisältyy koko henkilöstön poissaolojen, osaamisen kehittämisen ja työyhteisötoiminnan kustannukset, sekä tarkastusviraston toimitilavuokrat. Sisäisten tukipalveluiden palkkakustannusten osuus kokonaispalkkakustannuksista pieni hieman edellisvuoteen nähden (17,9 prosenttia, 18,2 vuonna 2023). Välilliset kustannukset on vyörytetty ydintoiminnan toiminnoille niihin käytettyjen työaikojen (htv) suhteessa, ja niiden osuus oli 51,8 prosenttia kokonaiskustannuksista (52,5 prosenttia vuonna 2023, 54,3 prosenttia vuonna 2022). Välilliset kustannukset kertyivät vuonna 2024 pääosin varsinaisista tukipalveluista (noin 39 prosenttia) ja koko henkilöstön poissaoloista (noin 37 prosenttia).

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Eduskunnalle annettavat kertomukset

Valtiontalouden tarkastusvirasto raportoi toiminnastaan säännöllisesti eduskunnalle. Vuosikertomuksessa tarkastusvirasto esittää keskeiset, tarkastuksiin perustuvat havaintonsa valtion taloudenhoidon laillisuudesta, tarkoituksenmukaisuudesta ja talousarvion noudattamisesta. Syyskuussa 2024 annettuun vuosikertomukseen sisältyi lisäksi katsaus tarkastusviraston omaan toimintaan.

Kesäkuussa 2024 julkaistiin Erilliskertomus valtion vuoden 2023 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta. Tarkastuksessa selvitettiin, onko valtion tilinpäätös laadittu säädösten mukaisesti ja onko talousarviota ja sitä koskevia säännöksiä noudatettu. Lisäksi tarkastettiin, raportoiko hallitus vuosikertomuksessa säädösten mukaisesti valtion ja julkisen talouden tilasta sekä toiminnan tuloksellisuudesta.

Joulukuussa 2024 julkaistiin finanssipolitiikan valvonnan raportti, joka sisältää arvion finanssipolitiikan sääntöjen ja tavoitteiden tilanteesta, valtion menokehityksen noudattamisesta sekä suhdannetilanteesta ja finanssipolitiikan mitoituksesta. Raportissa tarkastellaan myös julkisen talouden velkaantumisen osatekijöitä, talousennusteiden realistisuutta ja uuden EU:n finanssipolitiikan säännöstöä, jota on sovellettu ensimmäistä kertaa syksyllä 2024.

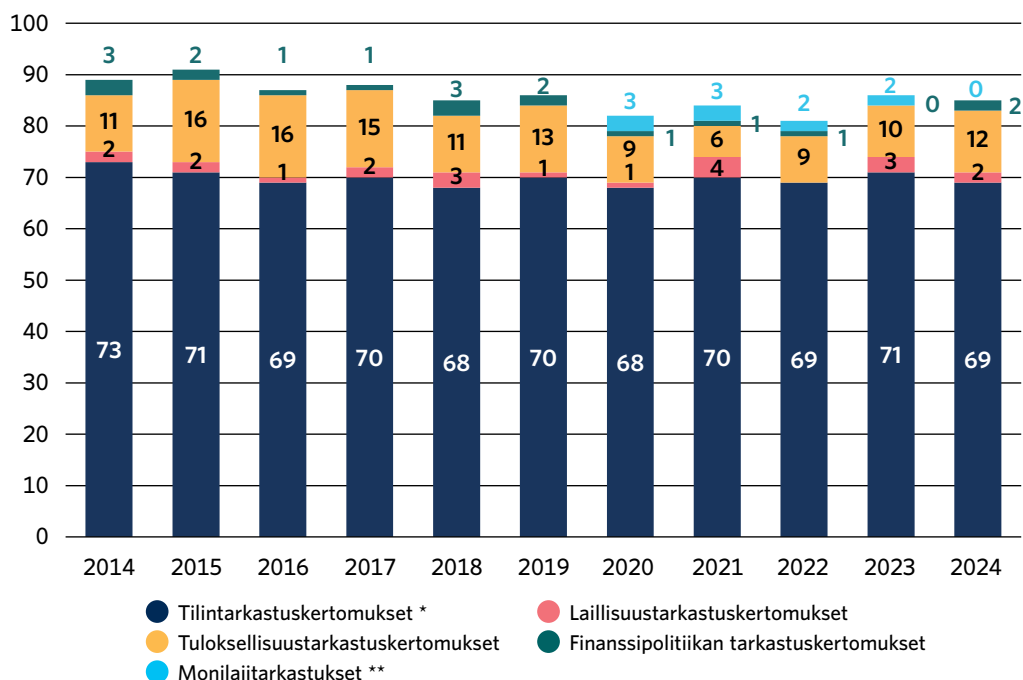
Valtiontalouden tarkastusvirasto tarkastaa vuosittain sekä puoluerahoitusta että puolueiden valtionavustusta eli puoluetukea. Näiden puoluelaisissa säädettyjen tehtävien toteutuksesta ja tarkastuksista tarkastusvirasto raportoi eduskunnalle maaliskuussa 2024. Vaalirahoituksen valvontakertomus presidentinvaaleista 2024 annettiin eduskunnalle lokakuussa.

Tarkastuskertomukset

Tarkastusvirasto antoi yhteensä 61 valtion kirjanpitoyksiköille varainhoitovuoteen 2023 kohdistuvan tilintarkastuskertomuksen vuonna 2024. Lisäksi tilintarkastuskertomus annettiin kolmelle talousarvion ulkopuoliselle rahastolle ja yhdelle kansainväliselle organisaatiolle (HELCOM) sekä kahdelle pohjoismaisen ministerineuvoston instituutiolle. Tarkastusvirasto antoi myös valtion tilinpäätöstä koskevan tilintarkastuskertomuksen ja laati tilintarkastusten yhteenvetoraportin.

Vuonna 2024 valmistui 12 tuloksellisuustarkastuskertomusta, 2 laillisuustarkastuskertomusta ja 2 finanssipolitiikan tarkastuskertomusta.

kappaletta



* VTV antaa vuosittain tilintarkastuskertomukset kaikille valtion kirjanpitoyksiköille eli ministeriöille ja muille virastoille ja laitoksille, sekä kolmelle valtion talousarvion ulkopuoliselle rahastolle. Tilintarkastuskertomusten lukumäärä on riippuvainen virastojen, laitosten ja rahastojen lukumäärien vaihtelusta. Luku sisältää myös kansainvälisistä tilintarkastuksista annetut tilintarkastuskertomukset, valtion tilinpäätöksestä annettavan tilintarkastuskertomuksen sekä tilintarkastuksen yhteenvetoraportin.

** Monilajitarkastukset aloitettiin vuonna 2020 ja ne ovat yhdistelmiä eri tarkastuslajeista.

Kuvio 4: Tarkastuskertomukset vuosina 2014-2024

Tuloksellisuustarkastuksia tehtiin seuraavista aiheista: vaalikaudet ylittävien hankkeiden ja uudistusten valmistelusta, Suomen TKI-politiikan- ja muun ohjauksen suhteesta EU-ohjelmärahoituksen hyödyntämisessä, akkuarvoketjun edistämisestä, poliisin ja oikeushallinnon tietojärjestelmähankeista, terveyspalvelujen keskittämisestä, maatalouden investointitukien kannattavuuden ja kilpailukyvyyn kehittämistä, vesien- ja merenhoidon ohjauksesta, rahoituksesta ja tuloksellisuudesta, asiointikanavien järjestäminen ja digiasioinnin tuesta,

rahanpesun estämisestä, nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden saatavuudesta, saavutettavuudesta ja yhteensovittamisesta hyvinvointialueella, poikkihallinnollisten toimenpitekokonaisuuksien ohjauksesta sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan vuoden 2019 virastouudistuksesta.

Laillisuustarkastukset koskivat virastojen toiminnan kohdentumisesta lakisääteisiin tehtäviin sekä ammattikorkeakoulujen valtionrahoitusta.

Finanssipolitiikan tarkastukset käsittelivät erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyä sekä julkisen velan ennusteiden menetelmiä.

Tarkastuskertomusten lukumäärä on vaihdellut 81–91 kappaleen välillä vuosien 2014–2024 aikana. Kertomusvuonna laadittiin yhteensä 85 tarkastuskertomusta ja niiden lukumäärä oli lähes sama kuin edellisenä vuonna.

Lausunnot ja muut julkaisut

Asiantuntijalausuntojen ja kuulemisten kokonaismäärä nousi vuonna 2024. Vuonna 2024 eduskunnan valiokunnille annettiin pyynnöstä 23 lausuntoa (19 vuonna 2023, 26 vuonna 2022). Tarkastusviraston asiantuntijat ovat olleet eduskunnan valiokunnissa yhteensä 25 kertaa (12 kertaa vuonna 2023, 23 vuonna 2022). Lisäksi tarkastusvirasto antoi yhteensä 21 lausuntoa hallituksen esityksiä valmisteleville ministeriöille tai muulle hallinnolle (12 vuonna 2023, 27 vuonna 2022).

Valtiontalouden tarkastusviraston asiantuntijat toivat näkemyksiään ajankohtaisiin aiheisiin ja keskusteluihin myös blogien muodossa. Näitä julkaistiin vtv.fi-palvelussa 14 kappaletta vuonna 2024.

Jälkiseurannat

Tarkastusten jälkiseurannoilla tarkastusvirasto selvittää, mihin toimenpiteisiin hallinto on ryhtynyt tarkastuskertomuksessa esitettyjen kannanottojen ja etenkin suositusten perusteella. Vuonna 2024 valmistui 11 erillistä jälkiseurantaraporttia. Jälkiseurannat koskivat pääosin vuosina 2021 ja 2022 valmistuneita tarkastuksia.

Vuoden 2024 aikana laadittiin ministeriöille yhteenveto hallinnonalalle kohdistuneiden tarkastusten perusteella annetuista suosituksista sekä arvio suositusten toteuttamisen tilanteesta. Lisäksi hallinnonaloja informoitiin tulevista jälkiseurannoista ja niihin liittyvistä suosituksista.

Vuonna 2024 toteutetut jälkiseurannat ovat toimintakertomuksen liitteessä 2.

Finanssipolitiikan valvonta

Poikkeusolosuhteiden lakattua olemassa voimassa EU-sääntely ei enää vuonna 2024 sallinut poikkeamia finanssipoliittisista tavoitteista. Samalla tuli voimaan EU:n uudistunut finanssipolitiikan säännöstö. Keväällä tarkastusviraston finanssipolitiikan valvonta arvioi julkisen talouden suunnitelman yhteensopivuutta kotimaisen finanssipoliittisen lainsäädännön kanssa sekä hallituksen kehysriihen yhteydessä tekemien julkisen talouden sopeutustoimien riittävyttä sääntöjen ja tavoitteiden valossa. Huomiota kiinnitettiin myös suhdannetilanteen kehitykseen vaihtoehtoisilla mittauksilla sekä näiden vaihtoehtojen vaikutuksiin finanssipolitiikan mitoituksesta tehtäviin johtopäätöksiin. Lisäksi tehtiin arvio valtiontalouden meno-

kehysten ja kehysmenettelyn periaatteiden noudattamisesta. Finanssipolitiikan valvonta arvioi säännöllisesti myös talouspolitiikan pohjana käytettyjen makrotalouden ja julkisen talouden ennusteiden realistisuutta.

Joulukuussa 2024 finanssipolitiikan valvonta raportoi erilliskertomuksena eduskunnalle arvionsa hallituksen finanssipolitiikasta sääntöjen ja tavoitteiden valossa. Kertomuksessa annettiin erityinen huomio uudistuneen EU:n finanssipolitiikan säännöstön keskeisille elementeille, erityisesti velkakestävyysanalyysille sekä säännöstön merkitykselle Suomelle. Kertomuksessa esitettiin analyysia julkisen velan kehitykseen vaikuttaneista tekijöistä. Siinä käsiteltiin myös laajemmin jo kevään raporttiin sisältyneitä teemoja, kuten suhdannetilaa, finanssipolitiikan mitoitusta ja ennusteita. Kertomuksen sisältö ja sen ohella valvonnan ylläpitämä suhdannetilän lämpökartta saivat näkyvyyttä talousmediassa.

Tarkastusvirasto antoi kertomukseen perustuvan lausunnon eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle vuoden 2025 talousarvion käsittelyn yhteydessä. Lisäksi vuoden 2024 aikana finanssipolitiikan valvonnassa valmisteltiin lausunnot eduskunnalle koskien finanssipolitiikan valvonnan raporttia vuodelta 2023 sekä julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2025–2028. Valvonnan asiantuntijat viestivät finanssipolitiikkaa ja säännöstöä koskevista näkökohdista erinäisissä artikkeleissa ja muissa kirjoituksissa.

Vuonna 2024 käynnistettiin erillisraporttina julkaistava hanke, jossa arvioidaan koronavuosina 2020–2022 tehtyä finanssipolitiikkaa erityisesti sen tarkoituksenmukaisen kohdentumisen näkökulmasta.

Vuonna 2024 jatkettiin kehittämishanketta julkisen talouden kokonaisvaltaisen analyysi-kehikon rakentamiseksi, jonka valmistuessaan vuonna 2025 on tarkoitus palvella valvonnan tehtäviä muun muassa mm. sääntöjen noudattamisen ja tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa ja ennusteiden realistisuuden arvioinnissa. Vuoden aikana toteutettiin lisäksi valvonnan tarvitseman taloudellisen tiedon tehokasta käyttöönottoa, analysointia ja visualisointia edistävä hanke ulkoisen yhteistyötahon kanssa. Se jatkuu vuonna 2025 mm. kuviotietopankin ja interaktiivisten julkaisusisältöjen jatkekehittämisen puitteissa. Talouskasvun pitkän aikavälin mallinnukseen liittyen tehtiin tiivistä yhteistyötä Suomen Pankin kanssa.

Sidosryhmätyössä painottui toiminta valtiovarainministeriön, Suomen Pankin, Talouspolitiikan arviointineuvoston ja tutkimuslaitosten kanssa. Valvonnan asiantuntijat osallistuivat kansainvälisten riippumattomien finanssipolitiikan valvojien yhteistyöhön pohjoismaiden ja Baltian maiden, EU-maiden ja OECD:n verkostoissa ja työryhmissä. Lisäksi kansainväliset järjestöt kuuluivat valvonnan asiantuntijoita Suomeen suuntautuneilla vierailuillaan.

Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 10 § 3 momentin nojalla eduskunnalle vaalirahoituksen valvontakertomuksen eli vaalikohtaisen noudattamisen valvonnassa. Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoi vuoden 2024 presidentinvaalissa ja vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa ehdokkaan vaalirahoituksesta annetussa laissa (273/2009) säädettyä vaalirahoituksen ja vaalikampanjan kulujen ilmoitusvelvollisuuden noudattamista laissa säädetyllä tavalla. Kertomus vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2024 presidentinvaalissa (K 21/2024) annettiin eduskunnalle lokakuussa 2024. Kertomus vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa annetaan eduskunnalle helmikuussa 2025.

Tarkastusvirasto vahvisti 10.10.2024 yleisohjeet vaalirahoitusilmoituksen ja ennakoilmoituksen tekemisestä vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa. Ohjeet ovat saatavilla myös FINLEX-säädöstietopankissa sekä tarkastusviraston ylläpitämällä verkkosivuilla osoitteessa www.vaalirahoitusvalvonta.fi.

Tarkastusvirasto on toteuttanut vuoden 2024 aikana sille puoluelaisissa (10/1969, muutettu 683/2010) säädetyt tehtävät. Tarkastusvirasto antoi kertomuksen vuoden 2023 puoluerahoituksen valvonnasta eduskunnalle maaliskuussa 2024 (K 5/2024). Vuoden 2024 tarkastuksista raportoidaan eduskunnalle puoluelain 9 e §:n tarkoittamassa kertomuksessa maaliskuussa 2025.

Vuonna 2024 Valtiontalouden tarkastusvirasto suoritti 36 puoluerahoituksen tarkastusta (vuonna 2023 52).

Avoimuusrekisterin ylläpito ja valvonta

Valtiontalouden tarkastusvirasto toimii 1.1.2024 voimaan tulleen avoimuusrekisterilain (430/2023) 9 §:n mukaisena rekisterinpitäjänä. Avoimuusrekisterin rekisterinpitäjänä VTV ylläpitää sähköistä rekisteriä, valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista sekä neuvoo ja ohjaa ilmoitusvelvollisia lakisääteisten velvollisuuksien täyttämässä. Se myös asettaa avoimuusrekisterille neuvottelukunnan ja raportoi avoimuusrekisterin toiminnasta vuosiraportilla sekä kerran vaalikaudessa annettavalla eduskuntakertomuksella. Sähköinen rekisteri rakentuu vaiheittain, ja valmistuu 2025 loppuun mennessä, minkä jälkeen VTV edelleen ylläpitää ja kehittää sitä.

Vuonna 2024 1113 organisaatiota rekisteröityi avoimuusrekisteriin. Ensimmäisellä ilmoituskautella kesällä 2024 vaikuttamistoiminnasta ja vaikuttamistoiminnan neuvonnasta ilmoitti 1003 organisaatiota. VTV selvitti neljä avoimuusrekisterin valvontahavaintoa sekä lähetti 24 kehotusta myöhästyneen toimintailmoituksen vuoksi.

Avoimuusrekisterilain 6 §:n 5 momentin mukaan rekisteriviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten vaikuttamistoiminnan ja vaikuttamistoiminnan neuvonnan taloudelliset tiedot muodostetaan. VTV:n valmisteleva määräyslunnonos taloudellisten tietojen muodostamisesta oli avoimella ja julkisella lausuntokierroksella Lausuntopalvelu.fi -palvelussa, ja lausuntoja saatiin yhteensä 91 kappaletta. Jatkovalmistelun jälkeen VTV antoi määräyksen vaikuttamistoiminnan taloudellisten tietojen muodostamisesta joulukuussa 2024.

Avoimuusrekisterin 33-jäseninen neuvottelukunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2024. Neuvottelukunnan laatima, avoimuusrekisterilain edellyttämä Hyvän edunvalvontatavan suositukset valmistui ja julkaistiin kesällä 2024. Suositusta varten järjestettiin kuulemistilaisuus VTV:n toimesta. Suositukseen on sitoutunut 129 keskenään erilaista vaikuttamistoimintaa tai sen neuvontaa harjoittavaa organisaatiota.

Muita avoimuusrekisterin nimissä järjestettyjä tapahtumia olivat SuomiAreenan paneelikeskustelu ja kansalaistoripäivystys sekä journalisteille eduskunnan tiloissa järjestetty opastus avoimuusrekisteristä saatavien tietojen käyttöön.

Vuonna 2024 VTV järjesti 22 koulutusta ja webinaaria, vieraili 20 eri tilaisuudessa puhujana ja tapasi sidosryhmiä Teams-tapaamisissa tavoittaen noin 1300 kuulijaa. Avoimuusrekisteriin liittyvissä asioissa VTV:n asiantuntijat on tavoittanut päivittäin sähköpostitse ja puhelimitse, minkä lisäksi VTV on julkaissut säännöllisesti avoimuusrekisterin uutiskirjettä sekä asiaan liittyviä uutisia avoimuusrekisterin verkkosivustolla.

Kantelut ja väärinkäytösilmoitukset

Valtiontalouden tarkastusvirasto käsittelee sen toimivaltaan kuuluvat kantelut. Lisäksi se käsittelee viranomaisten tekemät väärinkäytösilmoitukset, joista säädetään tarkastusvirastossa annetun lain (676/2000) 16 §:ssä. Lisäksi kantelut- ja väärinkäytösilmoitukset -toiminto vastaa VTV:n sisäisen ilmoittajansuojakanavan ylläpidosta ja ilmoitusten vastaanottamisesta. VTV seuraa myös Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ilmoitettuja väärinkäytöksiä ja muita sääntöjenvastaisuuksia.

Vuonna 2024 tarkastusvirasto vastaanotti 52 kantelua tai kansalaiskirjettä (muutos edelliseen vuoteen -22 kpl). Väärinkäytösilmoituksia tehtiin puolestaan yhteensä 78 kappaletta (muutos edelliseen vuoteen +22 kpl).

Kansalaisten yhteydenotoissa on ollut aikaisempien vuosien tapaan kyse muun muassa tyytymättömyydestä oman asian hoitamiseen viranomaisissa tai esitetty epäily viranomaisen taloudellisen toiminnan lainmukaisuudesta. Useassa tapauksessa yhdistävänä tekijänä taustalla on ollut kansalaisen huoli siitä, onko valtion varoja sekä omaisuutta käytetty veronmaksajan edun mukaisesti.

1.4.2 Tarkastus- ja valvontatoiminnan laadunhallinta

Tarkastusviraston laadunhallinnalle on asetettu tunnuslukutavoitteita viraston toiminta- ja taloussuunnitelmassa. Viraston laadunhallinnan tavoitteet koskevat tarkastuskohteiden palautteita tarkastustiedon ajankohtaisuudesta ja olennaisuudesta sekä yhteistyöstä tarkastajien kanssa tarkastusprosessin aikana. Lisäksi tavoite on asetettu tarkastusviraston julkaisujen hyödyllisyydelle ja sille, miten viraston sisäisissä palveluissa on onnistuttu. Näistä tuloksista on raportoitu luvussa 1.2 tulostavoitteiden toteutumien yhteydessä. Seuraavassa on kuvattu tarkastuksen ja valvonnan laadunhallinnan tavoitteita ja toimia.

Tarkastuksen laadunhallinta

Tarkastuksen laadunhallinnan tavoitteena on, että kaikki tarkastukset tehdään tarkastusviraston tarkastusohjeiden vaatimusten mukaisesti ja siten, että tarkastustoiminta toteuttaa viraston strategisia tavoitteita. Laadunhallinnalla tarkoitetaan kaikkia niitä järjestelyjä, joilla virasto pyrkii olennaisesti vaikuttamaan työnsä laatuun. Näitä ovat esimerkiksi viraston organisaatorakenne, työnjako tarkastuksen aikana, tarkastajien osaamisvaatimukset ja osaamisen kehittäminen, tarkastusprosessista annetut ohjeet sekä jokaisen omaehtoinen pyrkimys tehdä työnsä hyvin ja kehittää oman työnsä laatua. Tarkastusviraston asema ja uskottava toiminta riippumattomana ulkoisena tarkastajana edellyttää, että tarkastuksen toteutus ja tarkastuksen raportointi tarkastuskertomuksessa ovat korkealaatuisia.

Laadunhallintaan kuuluvat olennaisesti laadunvalvonta ja laaduntarkastus. Laadunvalvonnalla valvotaan tarkastuksen laatua tarkastuksen aikana. Laaduntarkastuksella puolestaan arvioidaan tarkastusten laatua jälkikäteen.

Laadunvalvonta tarkoittaa tarkastusprosessiin sisältyviä menettelyjä, joilla pyritään parantamaan ja varmentamaan suunniteltavien tai käynnissä olevien tarkastusten laatua: tarkastusten suunnittelua, toteuttamista, raportointia ja jälkiseurantaa.

Tarkastusten laadunvalvonta on olennainen osa tarkastusprosessia. Laadunvalvonta kohdistuu tarkastuksen kaikkiin vaiheisiin tarkastuksen aihevalinnasta jälkiseurantaan. Tarkoituksena on laadun parantaminen ja varmentaminen tarkastuksen aikana. Laadunvalvonnan tavoitteena on, että

- tarkastuskertomukset toteuttavat viraston tehtävää
- tarkastuskertomusten johtopäätösten perustelut täyttävät tarkastusviraston laatuvaatimukset
- tarkastuskertomuksissa esitetyt johtopäätökset ja suositukset perustuvat dokumentoituun ja kestävään tiedonmuodostukseen.

Jokainen tarkastaja vastaa oman työnsä laadusta. Tarkastuksen laadunvalvonnasta kokonaisuudessaan vastaa tarkastusta ohjaava tarkastuspäällikkö. Laadunvalvontaa tehdään erityisesti silloin, kun tarkastusprosessi on siirtymässä seuraavaan vaiheeseen, esimerkiksi kun suunnitteluvaiheesta siirrytään tarkastusvaiheeseen tai kun valmistellaan kertomusluonnosta lähetettäväksi palautteelle.

Laadunvalvonnan tärkeä edellytys on tarkastuksen dokumentointi. Laatua valvovalla tai jälkikäteen varmistavalla henkilöllä tulee olla dokumentaation ja kertomuksessa esitetyn perusteella edellytykset päätyä samoihin tuloksiin kuin mihin tarkastuksessa on päädytty. Myös laadunvalvonnan toimenpiteet pitää dokumentoida.

Tarkastusvirasto seuraa laadunvalvonnan periaatteita ja menettelytapoja tarkastusten eri vaiheissa.

Tarkastusvirastolla on laadunvalvontajärjestelmän seuranta -toiminto, joka toimii suoraan pääjohtajan alaisuudessa, ja jonka tehtävänä on eri seurantakeinoin hankkia kohtuullinen varmuus siitä, että laadunvalvontajärjestelmään liittyvät toimintaperiaatteet ja menettelytavat ovat relevantteja ja riittäviä ja että ne toimivat tehokkaasti. Laaduntarkastuksen huomioista raportoitiin tarkastus- ja valvontayksiköille. Yksiköt käsitelivät saadun palautteen ja päättivät tarvittavista toiminnan tarkennuksista.

Valvontatehtävien laadunhallinta

Valvontatehtävien laadunhallinta perustuu samoihin periaatteisiin kuin tarkastusten kohdalla ja se on osa valvontatehtävien toteuttamisen prosessia. Jokainen valvontaa suorittava asiantuntija vastaa oman työnsä laadusta, ja raporttien esittelijänä toimiva henkilö vastaa valvontatiimin laadunvalvonnasta. Valvontatehtävien ollessa säädösperusteisesti määriteltyjä laadunvalvonta kohdistuu erityisesti työn aikaiseen tarkasteluun ja siihen vaiheeseen, kun kertomusluonnos valmistellaan lähetettäväksi lausunnonle tai muistiolounnos kommentoille. Laadunvalvonta nojaa valvonnan tiedonmuodostuksen ja työvaiheiden dokumentointiin.

Finanssipolitiikan valvonnan ja vaali- ja puoluerahoituksen valvonnan laadunhallinnan tavoitteena on, että tarkastusvirasto toteuttaa sille säädetyt valvontatehtävät lakien vaatimusten mukaisesti ja siten, että valvontatoiminta tukee viraston vaikuttavuustavoitteita. Vaali- ja puoluerahoitusvalvonnan laatu pyritään varmistamaan yhtenäisillä työohjelmilla ja -ohjeilla. Valvontapäällikkö vastaa laadunvalvonnasta kokonaisuutena. Jälkikäteinen laaduntarkastus tehtiin vuonna 2024 ensimmäistä kertaa puoluerahoitusvalvonnalle.

Finanssipolitiikan valvonnan laadunvalvonta nojaa ohjeiden lisäksi esittelijänä toimivan raportoinnin koordinaattorin suorittamaan, kutakin arvioinnin osa-aluetta ja raportointia koskevaan laadunvalvontaan. Toiminnon johtaja valvoo koordinaattorin työn laatua. Laadunvalvonnassa käytetään harkinnan mukaan myös viraston ulkopuolisia asiantuntijoita. Finanssipolitiikan valvonnan laadunhallintaa tukevat lisäksi toimintoa kokonaisuudessaan koskevat ulkoiset arviot, jollainen tehtiin viimeksi vuonna 2021. Tarkastusvaliokunta pyytää tyypillisesti laajasti asiantuntija-arvioita eduskunnalle annettavista kertomuksista niiden eduskuntakäsittelyn yhteydessä, mikä osaltaan toimii laadunhallinnan välineenä.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valtiontalouden tarkastusviraston henkilöstövoimavarojen johtamisella on luotu edellytyksiä viraston toiminnalle painottaen erityisesti ydintoimintaa eli tarkastus- ja valvontatoimintaa. Henkilöstöjohtamisen prosessit määritettiin organisaatiomuutoksen yhteydessä 1.1.2023 lukien ja vuonna 2024 tavoitteena oli vakiinnuttaa prosessit sekä henkilöstöjohtamisen vuosikello johtamisen ja esihenkilötyön tueksi. Henkilöstövoimavarojen suunnitelmallisella johtamisella luodaan edellytykset koko viraston toiminnalle.

Viraston resurssi- ja rekrytointisuunnitelmassa on varauduttu tuleviin eläköitymisiin ja viraston resurssien kohdentamiseen ydintehtäviin. Toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella 2023–2026 henkilöstökehystä on määrääkaikaisesti lisätty ja siten varauduttu etupainotteisesti viraston uusiin tehtäviin ja osaamisen siirtoon.

Virastossa määritettiin vuonna 2024 strategisiin mahdollistajiin perustuvat yhteiset osaamiset ja toteutettiin niiden osaamiskartoitus. Osaamiskartoituksen perusteella erityisesti koko viraston tasolle kehitettäväksi osaamisiksi nostettiin digikyvykyys, tietojohtaminen sekä tiedonhallinta. Erityisesti yhteisten osaamisten kehittämiseen tarkoitettuja koulutuksia varten virastolla oli käytössä HAUS Jatkuvan Oppimisen palvelu, jonka kautta henkilöstö voi osallistua vuosimaksulla HAUS:n ja Eduhousen järjestämiin koulutuksiin. Tarkastusosaamisen kehittämisen osalta jatkettiin viraston järjestämiä koulutuksia sekä eOppivaan tuotettujen tarkastusosaamiskoulutusten hyödyntämistä.

Henkilöstöjohtamisen prosesseiksi määritettiin tammi-helmikuussa toteutettavat suoritusarviointi- ja tavoitekeskustelut sekä syys-lokakuussa toteutettavat kehityskeskustelut. Suoritusarviointi- ja tavoitekeskusteluissa arvioidaan mennyt kausi laatimalla suoritusarviointi ja asetetaan työn tavoitteet tulevalle kaudelle. Henkilökohtainen kehityssuunnitelma osaamisen kehittämiseksi laaditaan kehityskeskusteluissa, joissa myös keskustellaan työkyvystä ja työhyvinvoinnista sekä huomioidaan työurajohtamisen näkökulma.

1.5.1 Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnusluvut

Henkilöstömäärä, -rakenne ja -kulut

Vuoden 2024 lopussa tarkastusviraston palveluksessa oli 150 henkilöä, joista naisia oli 86 ja miehiä 64 henkilöä. Henkilöstömäärä väheni yhdellä henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Koko vuoden henkilötyövuosien määrä kuitenkin kasvoi viidellä.

Taulukko 4: Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet	2022	2023	2024	Vuosimuutos-%
Henkilöstömäärä 31.12.	145	151	150	-0,7
Naiset	83	88	86	-2,3
Miehet	62	63	64	1,6
Henkilötyövuodet	145,2	143	148	3,5

Vuonna 2024 henkilöstön keski-ikä oli 47 vuotta. Keski-ikä laski edelleen edellisvuosiin verrattuna. Naisten keski-ikä oli 46,7 vuotta ja miesten keski-ikä oli 47,5 vuotta eli naisten keski-ikä nousi hieman ja miesten laski. Tarkastusviraston suurin ikäryhmä oli 45–54-vuotiaat ja toiseksi suurin 55–64-vuotiaat.

Taulukko 5: Naisten ja miesten keski-ikä, henkilöstön ikärakenne 31.12.

Henkilöstön keski-ikä, vuotta	2022	2023	2024	Vuosimuutos-%
Koko henkilöstö	47,8	47,6	47,0	-1,3
Naiset	46,3	46,4	46,7	0,6
Miehet	49,9	49,3	47,5	-3,7

Taulukko 6: Henkilöstömäärät ikäluokittain

Henkilöstömäärät ikäluokittain	2022	2023	2024	Vuosimuutos-%
-24	1	3	0	-100,0
25-34	25	25	27	8,0
35-44	25	27	32	18,5
45-54	49	52	54	3,8
55-64	43	43	37	-14,0
65-	2	1	0	-100,0

Viraston henkilöstö on pääosin korkeakorkeasti koulutettua. Henkilöstön koulutustasoindeksi on 6,9. Vuonna 2024 vähintään ylemmän korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden osuus nousi 78,8 prosentista 85,3 prosenttiin koko henkilöstöstä. Tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus oli 16 prosenttia.

Taulukko 7: Koulutustasoindeksi 31.12.

Koulutustasoindeksi	2021	2022	2023	2024	Vuosimuutos-%
Koko henkilöstö	6,8	6,7	6,7	6,9	3,0
Naiset	6,7	6,5	6,6	6,8	3,0
Miehet	6,9	7,0	6,7	6,9	3,0

Viraston henkilöstö on pääosin vakinaista, ja vuonna 2024 vakituisia oli 135 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön määrä on kasvanut kahdella edellisvuodesta. Määräaikaisten palvelussuhteiden osalta on tehty tarkastelu mahdollisuuksista palvelussuhteen jatkamiseen ja määräaikaisuuksien perusteista. Pääosa määräaikaisista on sijaisuusperusteisia.

Taulukko 8: Vakainainen ja määräaikainen henkilöstö 31.12.

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön lukumäärä	2022	2023	2024	Vuosi muutos-%
Vakinaiset	127	138	135	-2,2
Naiset	71	79	77	-2,5
Miehet	56	59	58	-1,7
Määräaikaiset	18	13	15	15,4
Naiset	12	9	9	0,0
Miehet	6	4	6	50,0

Osa-aikaisen henkilöstön määrä on laskenut edellisen vuoden yhdeksästä henkilöstä viiteen henkilöön. Osa-aikaisuutta on hyödynnetty erityisesti työn ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen sekä opiskeluun.

Taulukko 9: Koko- ja osa-aikainen henkilöstö 31.12.

Koko- ja osa-aikaisen henkilöstön lukumäärä	2022	2023	2024	Vuosi muutos-%
Kokoaikaiset	135	142	145	2,1
Osa-aikaiset	10	9	5	-44,4

Taulukko 10: Työvoimakustannukset, lähde Tahti-järjestelmä. Vuoden 2023 luvut on korjattu vuoden 2024 tilinpäätöksessä.

Työvoimakustannukset	2022	2023	2024	Vuosi muutos-%
Kokonaistyoimajakustannukset €/vuosi	13 145 266	13 542 519	14 454 687	6,7
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	71,6	74,7	73,3	-1,9
Välilliset työvoimakustannukset	5 401 759	5 171 195	5 710 279	10,4
Välillisten työvoimakustannusten %-osuus tehdyn työajan palkoista	69,8	61,8	65,3	5,7

1.5.2 Työhyvinvointi

Työhyvinvoinnin painopisteiksi vuodelle 2024 määritettiin samat teemat kuin aiemmalle vuodelle. Kehitettävät painopisteet olivat töiden organisoimisen tehostaminen, arvostava ja turvallinen työyhteisö sekä osaaminen ja oppiminen. Töiden organisoimisen kehittämällä tarkoitettiin erityisesti hallittavaa määrää yhtäaikaista projekteja ja häiriötöntä työaika. Arvostavaan ja turvalliseen työyhteisöön määritettiin kuuluvaksi vastuullinen työkäyttäytyminen, kunnioittava keskustelun tukeminen sekä eriävien mielipiteiden rakentava käsittely. Kehitettävien painopistealueiden lisäksi tunnistettiin ylläpidettäväksi teemaksi joustavien

työntekomuotojen mahdollisuudet, jotka todettiin tukevan henkilöstön työhyvinvointia ja ne haluttiin säilyttää vuoden aikana seurattavana painopistealueena.

Työhyvinvoinnin painopistealueiden toteutumista seurattiin neljä kertaa vuodessa (kohdennetuilla kysymyksillä) Fiilismittarilla. Seuranta osoitti kehittymisen suunnan olevan positiivinen, jota tukee myös lokakuussa tehdyn laajemman VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn tulokset. Sen tuloksissa kokonaistyötyytyväisyys oli noussut tasolta 3,78 tasolle 3,93. Positiivinen kehitys näkyy lähes jokaisen VMBaron kysymyksen kohdalla. Fiilismittarilla seurattava kokonaistyötyytyväisyys pysyi samalla tasolla kuin edellisvuonna.

Positiivisesta työhyvinvoinnin kehittämisestä huolimatta työterveyshuollon kustannukset kasvoivat vuonna 2024. Syitä kustannusten kasvuun on tarkasteltu yhdessä työterveyshuollon kanssa. Vuoden 2024 aikaista kustannusten kehittymistä selittää osaltaan työterveyshuollon palveluiden kohdentuminen sairaanhoitoon (Kela II), kun sen sijaan ennaltaehkäisevä Kela I -toiminta oli huomattavasti vähäisempää.

Työterveyshuollon toiminnan painottumista vahvemmin ennaltaehkäisevään (Kela I) toimintaan tullaan korostamaan vuoden 2025 aikana, kun syksyllä 2024 käynnistetyn työterveyshuollon kilpailutuksen perusteella laaditaan uusi työterveyshuollon sopimus ja sitä tukemaan tullaan tekemään uusi työterveyshuollon toimintasuunnitelma.

Uusi tasa-arvotoimikunta aloitti toimikautensa 1.5.2024 lukien. Tasa-arvotoimikunta hyödyntää toiminnassaan Fiilismittarin tuloksia sekä seuraa mm. rekrytointeja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Tasa-arvotoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja viestii koko henkilöstölle toimikunnan asialistalla olleista aiheista. Lisäksi tasa-arvotoimikunta on avannut henkilöstölle viestintäkanavan, jonka kautta jokainen voi tuoda esiin niin käsiteltäviä aiheita kuin myös omia havaintoja, joita kaipaa toimikunnan selvittävän.

Työn tavoitteiden asettamista Osaavassa pilotoitiin yhteiset palvelut -yksikössä. Selkeät henkilökohtaiset tavoitteet tukevat henkilöstön mahdollisuutta suunnitella omaa työtään, ajankäyttöään sekä palautumista.

Henkilöstön sairauspoissaolot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna ja sairauspoissaoloja oli Tahti-järjestelmän mukaan 5,7 pv/htv. Henkilöstön lähtövaihtuvuus laski hieman ja koostui pääosin eläköitymisestä. Eläkkeelle siirtyi 9 henkilöä. Myös tulovaihtuvuus laski. Palkattomalla virkavapaalla, vuorotteluvapaalla tai muusta syystä poissa oli vuoden aikana 38 henkilöä.

Taulukko 11: Vaihtuvuus ja muu työhyvinvointi

Vaihtuvuus ja muu työhyvinvointi	2022	2023	2024	Vuosimuutos-%
Lähtövaihtuvuus (%-osuus henkilöstöstä)	13,1 %	13,2 %	9,3 %	-29,5
Toisen työnantajan palvelukseen (%-osuus henkilöstöstä)	3,4 %	6,0 %	3,3 %	-45,0
Tulovaihtuvuus (%-osuus henkilöstöstä)	15,2 %	16,6 %	14,7 %	-11,4
Sairauspoissaolot (pv/htv) *	6,6	4,1	5,7	39,0
Työterveyspalvelujen kustannukset nettona (€/htv)	1 083 €	1 119 €	1 761 €	57,3
Työhyvinvointi, kokonaistyötyytyväisyyskeskiarvo kun arviointiasteikko 1-5 (VMBaro käytössä v. 2020 alkaen)	3,41	3,78	3,93	4,0
Fiilismittari, yleisen fiilisen kehittyminen ja teema-alueet keskiarvo arviointiasteikko 1-5 (käytössä v. 2021 alkaen)	3,60	3,96	3,96	0,0

* Lähde: Tahti-järjestelmän luvut eroavat Kieku-järjestelmän luvuista. Tilinpäätöksen luvussa 1.2 on käytetty Kieku-järjestelmästä saatuja lukuja.

Osaamisen kehittämiseen käytetty työaika kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna. Koulutukseen käytettiin 824 euroa henkilötyövuotta kohden (430 euroa/htv vuonna 2023, 517 euroa/htv vuonna 2022). Vuoden 2024 aikana henkilökierrossa oli kaksi henkilöä.

Taulukko 12: Koulutus ja kehittäminen

Koulutus ja kehittäminen	2022	2023	2024	Vuosi muutos-%
Koulutukseen osallistuminen (euroa/htv) ¹	517	430	824	91,6
Koulutukseen osallistuminen (työpäivät/htv) ²	2,5	5,0	5,5	10,7
Henkilökierto (työpäivät/htv)	0,3	0,0	0,4	100,0

¹ Vuosien 2022 - 2024 koulutusmenoihin sisältyvät toiminnolle koulutus oppilaana kirjatut menot ja muille toiminnolle kirjatut koulutuspalveluhankinnat. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä ilmoitettuihin koulutusmenoihin sisältyivät toiminnolle koulutus oppilaana kirjatut koulutusmenot. Menoihin ei sisälly koulutusajan palkkakustannuksia eikä omaehtoista ammattitaidon kehittämistä.

² Lähde: Tahti-järjestelmän luvut eroavat Kieku-järjestelmän luvuista. Tilinpäätöksen luvussa 1.2 on käytetty Kieku-järjestelmästä saatuja lukuja.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Tarkastusviraston rahoituksen rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoteen 2023 verrattuna. Tarkastusviraston toiminnan menot katettiin momentilta 21.40.01 ja arvonlisäveromenot momentilta 21.40.29.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Eduskunta myönsi tarkastusvirastolle toimintamenoihin yhteensä 17 585 000 euroa vuonna 2024 (17 062 000 euroa vuonna 2023). Edellisiltä vuosilta määrärahoja siirtyi 3 452 522 euroa, jolloin käytettävissä olevat määrärahat olivat vuonna 2024 yhteensä 21 037 522 euroa.

Toimintamomentin määrärahoja käytettiin vuoden 2024 aikana 13 629 963 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 3 955 037 euroa. Vuoden 2024 siirtyvä erä oli 502 516 euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Siirtyvän erän suuruuteen ovat vaikuttaneet strategiaan kytkeytyvien kehittämismenojen ja muiden palveluhankintojen, kuten digitalisaatiokehittämisen siirtyminen. Siirtyvää erää voidaan pitää perusteltuna TTS-kaudelle kohdentuvista uudistuksista johtuen, kuten digitalisaatiokehittämisestä ja puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmän uudistamisesta.

Tarkastusvirastolle myönnettiin vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa määrärahaa avoimuusrekisterijärjestelmän ja siihen liittyvän palvelun perustamiskustannuksiin yhteensä 500 000 euroa. Järjestelmän rakentaminen ja hankinta käynnistyi vuosina 2022–2023, mutta hankintaan varatun määrärahan käyttö on toteutunut pääosin vuonna 2024.

Tarkastusvirastolle myönnettiin vuodelle 2024 arvonlisäveromenoihin 700 000 euroa, josta käytettiin 493 575 euroa. Digikehittämisestä johtuvien suunniteltujen asiantuntija-palveluhankintojen viivästyminen heijastui myös arvonlisäveromenojen vähäisyyteen.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat 16 891 547 euroa ja nousivat edelliseen vuoteen verrattuna (15 905 166 euroa vuonna 2023).

Suurin osa eli 81 prosenttia toiminnan kuluista on henkilöstökuluja (13,7 milj. euroa). Henkilöstökulut kasvoivat 5,0 prosenttia. Eduskunnan virkaehtosopimuksessa sovitut korotukset vaikuttivat osaltaan henkilöstökulujen kasvuun. Toiseksi suurin kuluerä on palvelujen ostot (1,9 milj. euroa), joiden osuus oli 11,0 prosenttia toiminnan kuluista (10,2 prosenttia vuonna 2023). Palvelujen ostot kasvoivat 14,9 prosenttia, mikä johtui pääosin työterveys-, koulutus- ja ICT-käyttöpalvelukulujen kasvusta. Kolmanneksi suurin kuluerä on vuokrat (0,6 milj. euroa), joiden osuus oli 3,8 prosenttia toiminnan kuluista. Vuokrakulujen määrä pysyi edellisvuoden tasolla.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (161 162 euroa) toteutuivat 20,7 prosenttia pienempinä kuin edellisenä vuonna, mikä osaltaan johtui vuonna 2023 tehdystä matkapuhelinten hankinnasta. Muut kulut (455 640 euroa) kasvoivat noin 20,0 prosenttia, mikä johtui matkustus- ja lisenssikulujen kasvusta. Vaali- ja puoluerahoitusvalvonnan järjestelmän uudistuksen, avoimuusrekisterin ja johdon raportoinnin käyttöönottojen myötä toiminnan kuluihin sisältyvät poistot kasvoivat 106 773 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

1.6.4 Tase

Tarkastusviraston tase kasvoi tilikauden 2024 aikana, joka johtui vaali- ja puoluerahoitusvalvonnan järjestelmän uudistuksen, avoimuusrekisterijärjestelmän sekä johdon raportoinnin ensimmäisen osuuden valmistumisesta. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset kasvoivat 26,6 prosenttia (696 005 euroa), ostovelat vähenivät 15,3 prosenttia (291 051 euroa) ja siirtovelat vähenivät 2,0 prosenttia lomapalkkavelan pienentymisen myötä.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tarkastusvirastossa on arvioitu viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Arvioinnissa on käytetty sisäisen valvonnan arviointikehikkoa, joka sisältää arviot vastuualueittain sekä tarkastusvirastoa koskevan yhteenvedon. Itsearviointi on toteutettu valtiovarain controller -toiminnon laatiman arviointikehikon perusteella (uusittu lokakuussa 2024). Arvioinnissa on hyödynnetty edellisvuosien yhteenvetoja sekä marraskuussa 2024 pidetyn johdon riskienhallinnan työpajan tuloksia. Lausumassa on otettu huomioon sisäisen tarkastuksen havainnot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Tarkastusviraston teknologinen toimintaympäristö muuttuu hyvin nopeasti. Tämä vaikuttaa merkittävästi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen. Vuosi 2024 oli toinen vuosi uudella organisaatorakenteella ja ensimmäinen kokonainen toimintavuosi uuden strategian valmistumisen jälkeen. Viraston toimintaa on kehitetty strategian mukaisesti. Pääosa

sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen kannalta keskeisistä toimenpiteistä toteutettiin vuoden 2024 loppuun mennessä. Osa toimenpiteistä oli kesken vuoden 2024 lopussa, ja näiden toimenpiteiden toimeenpanoa jatketaan.

Tarkastusviraston johto toteaa tehdyn sisäisen valvonnan arviointityön pohjalta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät niille säädetyt vaatimukset.

Vuonna 2025 keskeisimmät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ovat seuraavat:

- Virastossa kiinnitetään huomioita ja varaudutaan teknologisessa toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Jatketaan tiedonhallinnan toimintaprosessien, niiden toteuttamista vaativien roolien, arkkitehtuurin, tietoturvan, tietosuojan ja palveluiden kehittämistä. Erittäin tällä alueella toimintaympäristön muutos, sekä uudet ja muuttuvat riskit asettavat jatkuvasti täydentyviä vaatimuksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiselle.
- Jatketaan viraston henkilöstön osaamisen kehittämistä strategian ja osaamisalueiden pohjalta. Laaditaan osaamisen kehittämiseen liittyvä ohje ISSAI-standardin 150 pohjalta.
- Viraston laadunvalvontajärjestelmän kehittämistä jatketaan laadunvalvontajärjestelmää käsittelevän uudistetun ISSAI-standardin 140 pohjalta.

1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.8.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Ei ilmoitettavia tietoja.

1.8.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Ei ilmoitettavia tietoja.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
12. Sekalaiset tulot	1 020 198,77	0	0,00	0,00	0
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	1 000 000,00	0	0,00	0,00	0
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	20 198,77	0	0,00	0,00	0
Tuloarviotilit yhteensä	1 020 198,77	0	0,00	0,00	0

Päälluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
21. Eduskunta	17 559 704,18	18 078 575	14 123 538,07	3 955 037,42	18 078 575,49	0,00	3 452 521,78	21 037 521,78	17 082 484,36	3 955 037,42
21.40.01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 062 000,00	17 585 000	13 629 962,58	3 955 037,42	17 585 000,00	0,00	3 452 521,78	21 037 521,78	17 082 484,36	3 955 037,42
21.40.29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	497 704,18	493 575	493 575,49		493 575,49	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	17 559 704,18	18 078 575	14 123 538,07	3 955 037,42	18 078 575,49	0,00	3 452 521,78	21 037 521,78	17 082 484,36	3 955 037,42

Valtiontalouden tarkastusviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä valtuudet.

[Talousarvion toteutumalaskelman tiedot ovat Excel-muodossa täällä.](#)

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2024-31.12.2024		1.1.2023-31.12.2023	
Toiminnan tuotot				
Muut toiminnan tuotot	<u>14 280,00</u>	14 280,00	<u>3 400,00</u>	3 400,00
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	169 161,72		213 372,81	
Henkilöstökulut	13 690 477,03		13 033 667,19	
Vuokrat	642 074,49		643 591,30	
Palvelujen ostot	1 865 304,69		1 622 952,27	
Muut kulut	455 640,49		379 625,80	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-49 841,01		0,00	
Poistot	<u>118 729,95</u>	<u>-16 891 547,36</u>	<u>11 956,66</u>	<u>-15 905 166,03</u>
Jäämä I		-16 877 267,36		-15 901 766,03
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	35,00		1 405,94	
Rahoituskulut	<u>-48,95</u>	-13,95	<u>-56,08</u>	1 349,86
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	38,95		14 534,33	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>38,95</u>	<u>-884,00</u>	<u>13 650,33</u>
Jäämä II		-16 877 242,36		-15 886 765,84
Jäämä III		-16 877 242,36		-15 886 765,84
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-493 561,13</u>	<u>-493 561,13</u>	<u>-497 704,18</u>	<u>-497 704,18</u>
Tilikauden tuotto-/kulujaämä		<u>-17 370 803,49</u>		<u>-16 384 470,02</u>

[Tuotto- ja kululaskelman tiedot ovat Excel-muodossa täällä.](#)

4 Tase

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	534 949,54		346 743,34	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>161 055,86</u>	696 005,40	<u>202 800,00</u>	549 543,34
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		696 005,40		549 543,34
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	1 850,00		330,00	
Siirtosaamiset	3 260,00		0,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	23,34		500,31	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	5 133,34	<u>784,00</u>	1 614,31
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-211,64</u>	<u>-211,64</u>	<u>-208,75</u>	<u>-208,75</u>
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä		4 921,70		1 405,56
Vastaava yhteensä		<u>700 927,10</u>		<u>550 948,90</u>
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02		-819 653,02	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-2 484 738,81		-2 561 688,87	
Pääoman siirrot	17 632 010,90		16 461 420,08	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-17 370 803,49</u>	-3 043 184,42	<u>-16 384 470,02</u>	-3 304 391,83
Vieras pääoma				
Lyhytaikainen				
Ostovelat	291 050,55		343 770,88	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	295 259,74		288 072,59	
Edelleen tilittettävät erät	257 849,32		265 294,47	
Siirtovelat	<u>2 899 951,91</u>	<u>3 744 111,52</u>	<u>2 958 202,79</u>	<u>3 855 340,73</u>
Vieras pääoma yhteensä		3 744 111,52		3 855 340,73
Vastattavaa yhteensä		<u>700 927,10</u>		<u>550 948,90</u>

Taseen tiedot ovat Excel-muodossa täällä.

5 Liitetiedot

Tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutuma-laskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot 21.40.01 on kaksivuotinen siirtomäärä-raha. Momentin budjetoinnissa ei ole tapahtunut muutoksia.

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ei ilmoitettavaa.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tarkastusviraston tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Ei ilmoitettavaa.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Ei ilmoitettavaa.

6. Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ei ilmoitettavaa.

Tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 2.

Tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely (€)	2024	2023
Henkilöstökulut	11 535 413,40	10 948 517,47
Palkat ja palkkiot	11 575 416,29	10 924 273,10
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-40 002,89	24 244,37
Henkilösivukulut	2 155 063,63	2 085 149,72
Eläkekulut	2 027 207,32	1 908 827,12
Muut henkilösivukulut	127 856,31	176 322,60
Yhteensä	13 690 477,03	13 033 667,19
Johdon palkat ja palkkiot, josta	645 389,24	619 192,20
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	252 794,62	229 065,59
Johto	9 190,50	9 726,90
Muu henkilöstö	243 604,12	219 338,69

Tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot- ja kulut

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintameno-määrärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

Euroa	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä (€)	717 204,00	744 654,00	62 054,00	0,00	0,00	806 708,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintameno-määrärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

Euroa	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä (€)	-	-	-	-	-	-
Muut moni- vuotiset vastuut yhteensä (€)	717 204,00	744 654,00	62 054,00	0,00	0,00	806 708,00

Tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Helsingin hallinto-oikeus on 20.6.2024 antamallaan päätöksellä velvoittanut Valtiontalouden tarkastusviraston maksamaan yksittäisen virkamiehen palkkasaatavia vuodelta 2022. Palkkasaatavan suuruus on 27 333,46 euroa. Valtiontalouden tarkastusvirasto on hakenut asiassa valituslupaa KHO:lta ja hakenut muutosta hallinto-oikeuden ratkaisuun. Asiaa ei ole lainvoimaisesti ratkaistu.

Valtiontalouden tarkastusvirastolta on vuonna 2024 vaadittu vuoteen 2021 kohdistuvia palkkasaatavia, suuruudeltaan 34 585,11 euroa. Asian käsittely Helsingin hallinto-oikeudessa on kesken.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on kirjannut pitkävaikutteiseksi menoksi taseeseen johdon raportoinnin ensimmäisen käyttöönottovaiheen rakentamiseen liittyviä menoja yhteensä 40 465,15 euroa vuonna 2024. Toimittajan laskutusviiveen johdosta ensimmäisen käyttöönottovaiheen poistokirjaukset 26 298,47 euron osalta voitiin aloittaa vasta joulukuun 2024 alusta, vaikka ne olisi tullut aloittaa heti käyttöönoton jälkeen syyskuussa 2024. Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 g §:n mukaisesti aktivoidut pitkävaikutteiset menot on poistettava vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan.

Tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole esitettävää liitteellä 18.

6 Tilinpäätöksen allekirjoitus



Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 24. helmikuuta 2025.

Helsingissä, 24.2.2025

Sami Yläoutinen
pääjohtaja

Jenni Leppälahti
talouspäällikkö

Toimintakertomuksen liite 1: Työajan kohdentuminen vuonna 2024

Ydintoiminta (htv)	2021	2022	2023	2024
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Tilintarkastus	15,4	17,8	18,4	17,5
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Tuloksellisuustarkastus	14,4	19,7	18,7	21,4
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Laillisuustarkastus	5,0	5,1	6,2	7,4
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Finanssipolitiikan valvonta	3,8	3,8	-	-
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Fipo-valvonnan raportointi	-	-	1,8	2,1
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Fipo-valvonnan muu toiminta	-	-	2,7	2,3
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Monilajitarkastus	5,3	2,2	1,2	1,7
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Vaali- ja puoluerahoitusvalvonta	3,3	5,2	-	-
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Puoluerahoitusvalvonta	-	-	2,0	1,8
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Vaalirahoitusvalvonta	-	-	2,3	1,5
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Finanssipolitiikan tarkastus	1,4	2,4	1,3	1,8
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Jälkiseuranta	1,4	1,0	1,2	0,5
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Avoimuusrekisteri	-	0,7	0,9	2,8
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Kantelu- ja väärinkäytösasiat	-	-	1,6	1,8
Tarkastus- ja valvontatoiminta: Tarkastus- ja valvontatoiminnan johtaminen	-	-	3,1	4,7
Tarkastus- ja valvontatoiminta yhteensä	50,1	57,9	61,3	67,3
Muu ydintoiminta: Ydintoiminnan johtaminen	7,7	6,1	2,8	2,5
Muu ydintoiminta: Ydintoiminnan suunnittelu	3,8	2,4	-	-
Muu ydintoiminta: Tarkastus- ja valvontatoiminnan suunnittelu	-	-	3,3	2,7
Muu ydintoiminta: Kansainvälinen yhteistyö	4,8	4,8	3,5	3,6
Muu ydintoiminta: Ydintoiminnan kehittäminen	3,1	2,6	-	-
Muu ydintoiminta: Tarkastustoiminnan kehittäminen	-	-	1,0	0,9
Muu ydintoiminta: Fipo-valvonnan kehittäminen	-	-	0,8	0,8
Muu ydintoiminta: Muun valvontatoiminnan kehittäminen	-	-	3,0	0,2
Muu ydintoiminta: Muu ydintoiminnan kehittäminen	-	-	1,9	1,6
Muu ydintoiminta: Tarkastusosaamisen kehittäminen	-	-	0,2	0,3
Muu ydintoiminta: Vaikuttavuus ja sidosryhmätyö	2,3	1,5	-	-
Muu ydintoiminta: Sidoryhmätoiminta	-	-	0,2	0,2
Muu ydintoiminta: Neuvottelukunta	-	-	0,1	0,1
Muu ydintoiminta: Laatu, arviointi ja kantelut	2,7	2,1	-	-
Muu ydintoiminta: Laatutyö	-	-	0,1	0,6
Muu ydintoiminta: Lausunnot ja kuulemiset	-	-	0,3	0,4
Muu ydintoiminta: VTV:n vuosikertomus	-	-	0,4	0,3
Muu ydintoiminta: Oikeudelliset asiat	-	-	0,2	0,3
Muu ydintoiminta yhteensä	24,3	19,5	17,7	14,6
Ydintoiminta yhteensä	74,4	77,3	79,0	81,9
Ydintoiminnan osuus tehollisesta työajasta	63 %	68 %	69 %	69 %

Tukitoiminta (htv) *	2021	2022	2023	2024
Yleishallinto ja johtaminen	21,8	17,0	15,2	13,8
Henkilöstöhallinto	3,2	2,6	3,6	3,6
Koulutus	2,6	1,4	2,9	3,2
Henkilökierto	0,9	0,3	-	0,4
Taloushallinto	2,5	2,5	2,7	2,7
Matkustus	0,0	0,4	0,2	0,3
Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja turvallisuus	2,6	2,7	2,6	2,7
Tietohallinto	4,5	4,1	4,3	4,8
Tiedon hallinta	2,1	1,4	1,3	1,7
Viestintä	3,4	3,1	3,0	2,9
Muut tukitoiminnot **	0,3	0,2	0,1	0,1
Tukitoiminta yhteensä	44,0	35,6	35,9	36,2
Tukitoiminnan osuus tehollisesta työajasta	37 %	32 %	31 %	31 %

Tehollinen työaika yhteensä	118,4	112,9	114,9	118,1
Tehollisen työajan osuus kokonaistyöajasta	81 %	78 %	80 %	80 %

Poissaolot	2021	2022	2023	2024
Palkalliset lomat	19,7	21,2	20,3	22,2
Sairauspoissaolot	2,6	4,3	2,9	4,1
Muut palkalliset poissaolot ***	3,5	4,8	3,5	2,5
Lomarahan vaihtovapaa	1,5	2,0	1,4	1,2
Poissaolot yhteensä	27,3	32,2	28,1	30,0

Kokonaistyöaika yhteensä (htv)	145,7	145,2	143,0	148,1
---------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

* Tukitoiminnan erittely on esitetty valtion toimintohierarkian mukaisena.

** Muut tukitoiminnot sisältävät myös kiinteistöhallintoon, toimistopalveluihin ja edustamiseen käytetyn työajan.

*** Vuonna 2023 muihin palkallisiin poissaoloihin sisältyi 1,3 henkilötyövuotta kertaerästä johtuvaa kohdentamatonta työtä.

[Työajan kohdentuminen vuonna 2024 -taulukon tiedot ovat Excel-muodossa täällä.](#)

Toimintakertomuksen liite 2: Loppusuoritteet vuonna 2024

Eduskunnalle annettavat kertomukset

- K 5/2024 vp Puoluerahoituksen valvonta 2023 – Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus
- K 18/2024 vp Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion vuoden 2023 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta
- K 20/2024 vp Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2024
- K 21/2024 vp Vaalirahoituksen valvonta vuoden 2024 presidentinvaalissa – Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus
- K 22/2024 vp Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan raportti 2024

Tarkastuskertomukset

Tilintarkastus

Tasavallan presidentin kanslia

Tasavallan presidentin kanslia D/380/04.08.01/2023

Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston kanslia D/393/04.08.01/2023

Ulkoministeriön hallinnonala

Ulkoministeriö D/387/04.08.01/2023

Oikeusministeriön hallinnonala

Oikeusministeriö D/357/04.08.01/2023

Oikeusrekisterikeskus D/358/04.08.01/2023

Rikosseuraamuslaitos D/368/04.08.01/2023

Syyttäjälaitos D/378/04.08.01/2023

Tuomioistuinlaitos D/384/04.08.01/2023

Ulosottolaitos D/388/04.08.01/2023

Sisäministeriön hallinnonala

Sisäministeriö	D/370/04.08.01/2023
Hätäkeskuslaitos	D/342/04.08.01/2023
Maahanmuuttovirasto	D/354/04.08.01/2023
Pelastusopisto	D/362/04.08.01/2023
Poliisihallitus	D/363/04.08.01/2023
Rajavartiolaitos	D/367/04.08.01/2023
Suojelupoliisi	D/374/04.08.01/2023

Puolustusministeriön hallinnonala

Puolustusministeriö	D/364/04.08.01/2023
Puolustusvoimat	D/365/04.08.01/2023

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Valtiovarainministeriö	D/394/04.08.01/2023
Ahvenanmaan valtionvirasto	D/335/04.08.01/2023
Digi- ja väestötietovirasto	D/337/04.08.01/2023
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	D/340/04.08.01/2023
Rahoitusvakausvirasto	D/366/04.08.01/2023
Tilastokeskus	D/382/04.08.01/2023
Tulli	D/383/04.08.01/2023
Valtiokonttori	D/389/04.08.01/2023
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	D/390/04.08.01/2023
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus	D/391/04.08.01/2023
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori	D/392/04.08.01/2023
Verohallinto	D/396/04.08.01/2023

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Opetus- ja kulttuuriministeriö	D/359/04.08.01/2023
Kansallisarkisto	D/345/04.08.01/2023
Museovirasto	D/356/04.08.01/2023
Opetushallitus	D/360/04.08.01/2023
Suomen Akatemia	D/375/04.08.01/2023
Suomenlinnan hoitokunta	D/377/04.08.01/2023

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Maa- ja metsätalousministeriö	D/353/04.08.01/2023
Luonnonvarakeskus	D/351/04.08.01/2023
Maanmittauslaitos	D/355/04.08.01/2023
Ruokavirasto	D/369/04.08.01/2023

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Liikenne- ja viestintäministeriö	D/348/04.08.01/2023
Ilmatieteen laitos	D/343/04.08.01/2023
Liikenne- ja viestintävirasto	D/350/04.08.01/2023
Väylävirasto	D/397/04.08.01/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Työ- ja elinkeinoministeriö	D/386/04.08.01/2023
ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus	D/338/04.08.01/2023
Energiavirasto	D/339/04.08.01/2023
Geologian tutkimuskeskus	D/341/04.08.01/2023
Innovaatorahoituskeskus Business Finland	D/344/04.08.01/2023
Kilpailu- ja kuluttajavirasto	D/346/04.08.01/2023
Patentti- ja rekisterihallitus	D/361/04.08.01/2023
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	D/385/04.08.01/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Sosiaali- ja terveysministeriö	D/372/04.08.01/2023
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus	D/352/04.08.01/2023
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto	D/371/04.08.01/2023
Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta	D/373/04.08.01/2023
Säteilyturvakeskus	D/379/04.08.01/2023
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	D/381/04.08.01/2023

Ympäristöministeriön hallinnonala

Ympäristöministeriö	D/398/04.08.01/2023
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus	D/336/04.08.01/2023
Suomen ympäristökeskus	D/376/04.08.01/2023

Valtion tilinpäätös

Valtion tilinpäätös	D/402/04.08.01/2023
---------------------	---------------------

Talousarvion ulkopuoliset valtion rahastot

Palosuojelurahasto	D/399/04.08.01/2023
Valtion televisio- ja radiorahasto	D/400/04.08.01/2023
Öljysuojarahasto	D/401/04.08.01/2023

Yhteenvetokertomus

9/2024 Yhteenvetokertomus: Vuoden 2023 tilintarkastukset

Kansainväliset tilintarkastukset

Itämeren suojelukomissio HELCOM	D/609/05.06.01/2024
Pohjoismaisen ministerineuvoston instituutiot NKK ja NIVA	D/532/05.06.01/2023

Tuloksellisuustarkastus

1/2024	Vaalikaudet ylittävien hankkeiden ja uudistusten valmistelu
3/2024	Suomen TKI-politiikka- ja muun ohjauksen suhde EU-ohjelmärahoituksen hyödyntämiseen
4/2024	Akkuarvoketjun edistäminen

- 5/2024 Poliisin ja oikeushallinnon tietojärjestelmähankkeet
- 6/2024 Terveyspalvelujen keskittäminen – Erikoissairaanhoidon työnjaon ja yhteispäivystyksen toimeenpano
- 7/2024 Maatalouden investointituet – Kannattavuuden ja kilpailukyvyn kehittäminen
- 10/2024 Vesien- ja merenhoidon ohjaus, rahoitus ja tuloksellisuus – Maatalouden ravinnekuormituksen vähentäminen
- 12/2024 Asiantuntijajärjestäminen ja digiasioinnin tuki
- 14/2024 Rahanpesun estäminen
- 15/2024 Nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut hyvinvointialueella – Palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja yhteensovittaminen
- 16/2024 Poikkihallinnollisten toimenpidekokonaisuuksien ohjaus
- 17/2024 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan vuoden 2019 virastouudistus

Hallituksen vuosikertomuksen tarkastus

Hallituksen vuosikertomuksen tarkastus raportoidaan osana eduskunnalle annettavaa erilliskertomusta valtion tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta.

Laillisuustarkastus

- 8/2024 Virastojen toiminnan kohdentuminen lakisääteisiin tehtäviin
- 11/2024 Ammattikorkeakoulujen valtionrahoitus

Finanssipolitiikan tarkastus

- 2/2024 Arviointimenettelyn toimivuus kuntien talouden tasapainottamisessa ja palveluiden turvaamisessa
- 13/2024 Julkisen velan ennusteen menetelmät

Jälkiseurantaraportit

- 4/2021 Kilpailulain toimeenpano
- 6/2021 Suomen kansainvälinen ilmastorahoitus – Ohjaus ja tuloksellisuus
- 7/2021 Potilas- ja asiakasturvallisuuden ohjaus ja seuranta
- 8/2021 Valtiontalouden kehysjärjestelmän toimivuus
- 14/2021 Kannustinloukkujen purkamisen valmistelu ja toimeenpano
- 1/2022 Valtion eläkejärjestelmä ja valtion vastuut muissa eläkejärjestelmissä
- 4/2022 Organisaatiofuusiot
- 5/2022 Osaamisen kehittäminen ja rekrytoinnit valtiolla – Valtion ohjaus ja
- 6/2022 Osaamisen kehittäminen ja rekrytoinnit valtiolla – Virastojen toiminta
- 10/2022 Suomi.fi-palvelujen tilanne ja kehitys
- 11/2022 Toimintaympäristön seuranta ja ennakointi strategisen päätöksenteon tukena
- 12/2022 Julkisen talouden tilastojen luotettavuus

Finanssipolitiikan valvonta

Finanssipolitiikan valvonnan arvio julkisen talouden hoidosta, kevät 2024

Working paper: Ex-post evaluation of the official short-term fiscal forecasts: Evidence from Finland (Julkaisuun 11/2023 liittyvä englanninkielinen Working paper -julkaisu. Tiivistelmä kertomuksen 11/2023 päätuloksista.)

Lausunnot ja eduskunnan valiokuntakuulemiset

Eduskunnan valiokunnat ovat kutsuneet tarkastusviraston asiantuntijan kuultavaksi yhteensä 25 kertaa. Tarkastusvirasto antoi valiokunnille yhteensä 23 lausuntoa.

Tarkastusvirasto antoi yhteensä 21 lausuntoa hallituksen esityksiä valmisteleville ministeriöille tai muulle hallinnolle.

Muut julkaisut

29.4.2024	Valtiontalouden tarkastusviraston vastuullisuusraportti 2023
30.10.2024	Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2028



VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO (VTV)
PORKKALANKATU 1, PL 1119, 00101 HELSINKI

puh. 09 4321 | www.vtv.fi | @VTV_fi